

Duhovno življenje

BUENOS AIRES LETO 76 +++ 5 MAJ 2009

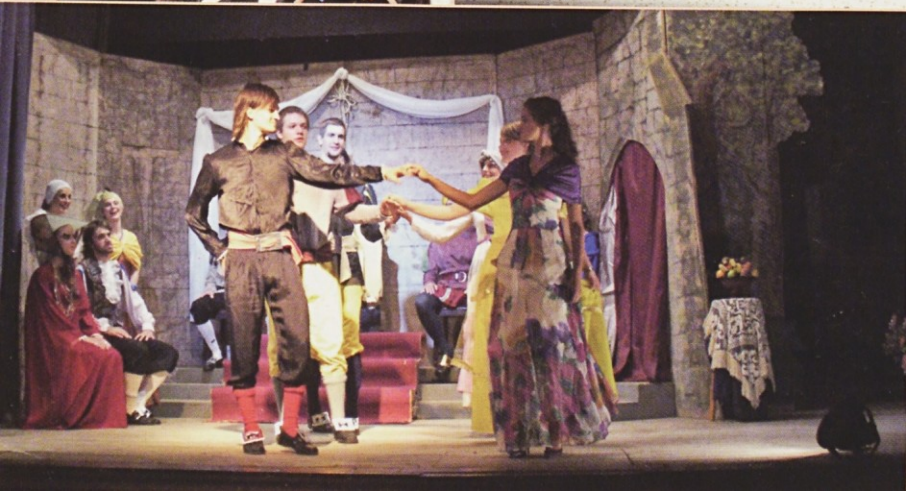
Naši upokoјenci v Viña del Mar in
v Puerta Petrohue, Čile.

Foto Pavla Škraba

Še o igri Pepelka v mendoškem
slovenskem domu

Foto Jože Štirn

ŠKOF ROŽMAN JE IMEL PRAV

STANE SNOJ

Bratomor je vnebovpijoč greh in temu grehu se pridružuje še drugi greh, ko se skuša žrtvam z lažjo omadeževati njihovo čast.

» **K**o so odkrili pred nedavnim na Gorenjskem novo množično grobišče na Lancovem pri Radovljici, to slovenskega javnega mnjenja ni ganilo. Ob stotinah grobišč eno več v deželi pod Triglavom ni bila novica... Priti je moralo do odkritja gore pomorjenih in mučenih teles v rovih svete Barbare v Hudi Jami, da je strahota komunističnih zločinov proniknila v zavest širše javnosti,« je bilo zapisano v *Svobodni Sloveniji*, ko je novica udarila med nas. Izvirno poročilo o tej grozljivi najdbi objavljamo na drugem mestu naše revije, prav kakor tudi zadevno informacijo nekega španskega spletnega časopisa o Hudi Jami, v kateri se ponavlja kleveta, s katero se še danes branijo dediči prejšnjega režima.

Ob odkritju grobišča v Hudi Jami je ljubljanski nadškof in predsednik SŠK mons. Alojz Uran povabil kristjane k molitvi za žrtve in za njihove morilce ter k sodelovanju pri procesu sprave. Spregovorila je jasno medškofijska Komisija Pravičnost in mir ter izrekla priznanje državnim komisiji, ki si prizadeva za odkritje zamolčanih zločinskih dejstev. Obsodili so množične poboje tudi nekateri teologi in laiki, med njimi evropski poslanec Lojze Peterle, državna tožilka Barbara Brezigar ter nekdanji generalni državni tožilec Anton Drobnič. Omembe vredna je s tem v zvezi tudi Izjava Sveta Nove Slovenije, s katero vrhunski organ te krščansko demokratsko usmerjene stranke poziva državni zbor RS, naj sprejme izjavo o obsodbi komunističnega režima in medvojnih revolucionarnih zločinov ter o legalnosti in častnosti upora proti njim.

BARA REMEC, iz knjige *Črna maša*

Lahko pa si predstavljamo, kako kategoričen bi bil v tem primeru pesnik Edvard Kocbek, ki je leta 1976 zapisal: »... Prvič v življenju mi je iz globine žal, da sem se rodil Slovenec in prvič po tridesetih letih mi je postalo iz vseh vlaken mojega človeka žal, da sem se odločil za partizanstvo. Komunizem je resnično satansko maščevalna in infernalna sila.« Tako je po dolgih desetletjih prišel Kocbek do istega prepričanja kot veliki ljubljanski škof Rožman že v času okupacije, ko so pri nas komunisti pričeli netiti revolucijo. Svoje obžalovanje je Koc-

bek zapisal v osebni dnevnik, ki je postal znan šele leta po njegovi smrti.

Znano je, da je komunistični režim škofa Rožmana proglasil in sodil leta 1946 kot vojnega zločinca zato, ker je že med vojno obsodil komunizem in partizanski terorizem. Manj pa so znane takratne okoliščine in vzrok, zakaj je moral to storiti med tujo zasedbo. Zato je koristno, če za osvežitve spomina objavimo verodostojen opis tedanjih razmer, kot jih je zapisal Stane Kos v knjigi *Stalinistična revolucija na Slovenskem*.

Vloga škofa Rožmana in duhovščine pri samoobrambi pred revolucijo

V usodnih dneh okupacije in revolucije je bil najvišja moralna avtoriteta na Slovenskem ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman. Ko so nacisti takoj po zasedbi Maribora tamkajšnjega škofa Tomažiča konfinirali v škofijskem dvorcu, se je Rožmanova vloga podvojila, zlasti še po uboju bana dr. Marka Natlačena.

Med vojno je naredil škof Rožman veliko dobrega in preprečil marsikaj hudega.

Naštejmo le nekatere stvari:

- Pri Italijanih je posredoval za duhovnike z Gorenjske in Štajerske, da so se smeli naseliti v Ljubljanski pokrajini, pa tudi za civilne begunce, s čimer je rešil marsikakšnega partijca pred gestapom.

- Pri okupatorju je pripomogel, da so se bivši jugoslovanski oficirji in podoficirji vrnili iz italijanske internacije.

- Pri papežu je osebno interveniral proti nemškemu in italijanskemu preganjanju Slovencev. Pij XII. mu je obljubil posredovanje pri berlinski vladi.

- Pomagal je ustaviti deportacije Slovencev s Koroškega, kar mu je priznal tudi sv. oče.

- Neštetokrat – tudi po 70 primerov na dan – je pri okupatorju interveniral za slovenske rojake, žrtve italijanskega nasilja, prosil za pomiloščenje na smrt obsojenih (tudi za organizacijskega tajnika KPS Toneta Tomšiča, najprej Mussolinija, potem papeža, in za obsojence na tržaškem procesu o božiču 1941).

- Pri papežu je posredoval za pomoč preganjanim Slovincem; pomagal je, da so Slovenci v Beogradu odprli posebno pisarno za pomoč svojim rojakom, ki so jih bili izselili v Srbijo; v Ljubljani je ustanovil Škofijsko dobrodelno pisarno za pomoč beguncem iz nemške okupacijske cone in s podeželja v Ljubljanski pokrajini, za katere je izprosil veliko denarja od slovenskih duhovnikov v ZDA in od

tamkajšnjih škofov.

- Skušal je reševati internirane v Italiji in na Rabu; pri Vatikanu je posredoval, da bi bili izpuščeni na svobodo (apostolskega nuncija pri italijanski vladi Borgonginija je ob tem, ko so Italijani vozili Slovence množično v internacijo, vprašal: »Povejte no, ali mislite Italijani Slovence popolnoma iztrebiti?«); organiziral je zanje gmotno pomoč, pri čemer mu je dal denar tudi papež; prek Sv. sedeža je potem, ko je zvedel za razmere na Rabu, pritiskal na italijansko vlado, naj internirancem življenje olajša; večkrat je poslal na Rab po dve šolski sestri, ki sta iz tamkajšnjega samostana pomagali internirancem s paketi; apeliral je tudi na italijanske škofo na Primorskem in Goriškem.

- Pri vsem posredovanju za Slovence ni škof Rožman delal nobene razlike med katoličani in nekatoličani, posredoval je tudi za komuniste, Jude in Srbe.

Škof Rožman je o OF in partizanstvu dolgo molčal. Molk je pretrgal zaradi vosovskih umorov v razmnoženem pismu duhovščini (24. okt. 1941). Ko je na začetku pisma opisal nacistično in vojno nasilje nad Slovenci in ga obsodil, je omenil tudi nesmiselna izzivanja okupatorja: »*V obstoječih razmerah moramo na vernike z vsemi močmi vplivati, da se drže reda in discipline in da ne store ničesar, kar bi oblastnike prisililo, da nastopajo strožje in ostreje ... Podvigi raznih osvobodilnih gibanj nerazsodnih ljudi v sedanjih razmerah narodu ne koristijo nič, pač pa mu hudo škodujejo. Kdor res ljubi svoj narod, ne bo ničesar storil, kar narodu dejansko škoduje. Naša duhovniška dolžnost je, da po svojih močeh narodu prihranimo večje zlo...*« Ob isti priložnosti naroča škof duhovnikom: »*Naša verska in narodna dolžnost je, da proti tolikšni zaslepljenosti in kratkovidnosti ljudstvo pravilno poučimo, mu odpremo oči, da bo spoznalo, v kakšno zlo taki podvigi vodijo, da zavarujemo navdušeno in nerazsodno mladino, da ne bo nasedala vabljivim in neresničnim geslom ... Danes prihajajo z narodnimi gesli tudi taki, ki so po svojem komunističnem nazoru internacionalni in protiverski. 'Ne verjemite!' (Mt 24, 23). Komunizem je spremenil krinko, bistva pa ne ... Nam mora biti merodajno, kar je papež Pij XI. v svoji okrožnici Divini Redemptoris z dne 19. marca 1937 razložil in naročil ... V njej pravi: 'Komunizem nasprotuje po svoji naravi vsaki religiji ..., komunizem je nekaj bistveno slabega, zato prav v nobeni reči ne bo z njim sodeloval, komur je mar krščanske kulture.'*... Za nas ta papeška načela veljajo, o njih ni več debate, držimo se jih po vesti

in spoznanju. Od komunizma pričakovati kulturni napredek ali celo narodno svobodo, je prazno, je usodna zmota, ki bi narod uklenila v najhujšo sužnost in ga ugonobila.«

Škof Rožman je s prižnice v ljubljanski stolnici obsodil vosovske umore prvič 30. novembra 1941: »Danes čujem govoriti tudi sicer resne ljudi, da umor ni več zločin, ampak junaško dejanje, ko so dandanes nekatere naravne vrednote politične narave višje kot verske, nadnaravne. Proti temu mnenju stoji božje razodetje: Umor je in ostane vnebovpijoč greh, ki božjo kazen pravično izživlja, pa naj gre za letnih 20.000 umorov nerojenih človeških bitij med slovenskim narodom, ali za uboj sočloveka brez obtožbe in brez sodbe – umor na lastno pest, iz političnih, socialnih in nacionalnih razlogov, ali iz osebne maščevalnosti.«

Od pomladi 1942 so na škofova vrata trkali vsak dan prosilci z dežele, naj za božjo voljo kaj ukrene, da se zaustavi neznosno gorje, ki ga je sprožila revolucija. V dokumentiranih seznamih je zapisanih na stotine imen ljudi, ki jih je partija likvidirala (od marca do avgusta 1943), pa še zdaleč niso vsa.

Šest mesecev je škof Rožman pregovarjal deputacije, naj se z orožjem ne upirajo. Ljudje so se v sili in stiski začeli organizirati. Niso hoteli biti zaklani in mučeni na cesti, v lastni vasi ali hiši.

Ker je gen. Roatta Rožmanu sporočil, »da okupacijska oblast ne more trpeti v Ljubljanski pokrajini nobenega odporiškega gibanja in da je treba zatreti partizanstvo,« se je škof na škofiji sestal z 18 slovenskimi politiki, javnimi in kulturnimi delavci (12. sept. 1942). Po tem posvetu je izročil Grazioliju protestno listino, zaradi katere je bil ta »ves divji, da si upa kdo fašistični oblasti delati očitke, ki po njegovem naziranju sploh niso utemeljeni.« V listini je škof Italijanom očital, da na partizanske napade odgovarjajo z maščevanjem nad nedolžnim prebivalstvom in s tem povzročajo beg ljudi v gozdove, ter zahteval odpravo izjemnih ukrepov, osvoboditev internirancev, poživitev gospodarske dejavnosti, prenehanje uvajanja fašističnih ustanov, vrnitev samouprave občinam. »Danes vemo, da je dolžnost in pravica Slovencev, da store vse, kar je potrebno, da se posamezno in kot narod ohranijo ...«

Ob vosovskem atentatu na katoliška študenta Franca Župca in Jaroslava Kiklja (16. oz. 18. marca 1942) je škof Rožman napisal posebno pismo, ki so ga prebrali po vseh cerkvah v ljubljanski dekaniji. V njem je med drugim ugotovil: »Bratomor je vnebovpijoč greh in temu grehu se pridružuje

še drugi, ko se skuša z lažjo omadeževati svetla čast obeh mučencev ..., vsak kristjan in zaveden Slovenec mora take zločine obsojati kot greh pred Bogom in zločin nad narodom. Soudeležuje pa se na teh grehih vsak, ki jih odobrava in s kakršno koli podporo pomaga, da se morejo vršiti.«

Javno je Rožman proti revoluciji spet spregovoril ob grobu Marka Natlačena (16. okt. 1942). V govoru je Slovence pozval, naj odklonijo vsako brezboštvo, pa tudi vsako zvezo s »tistimi, ki jim je brezboštvo vodilni nazor«.

Drugič konec

MOLITEV SE OBRAČA NA BOGA OČETA

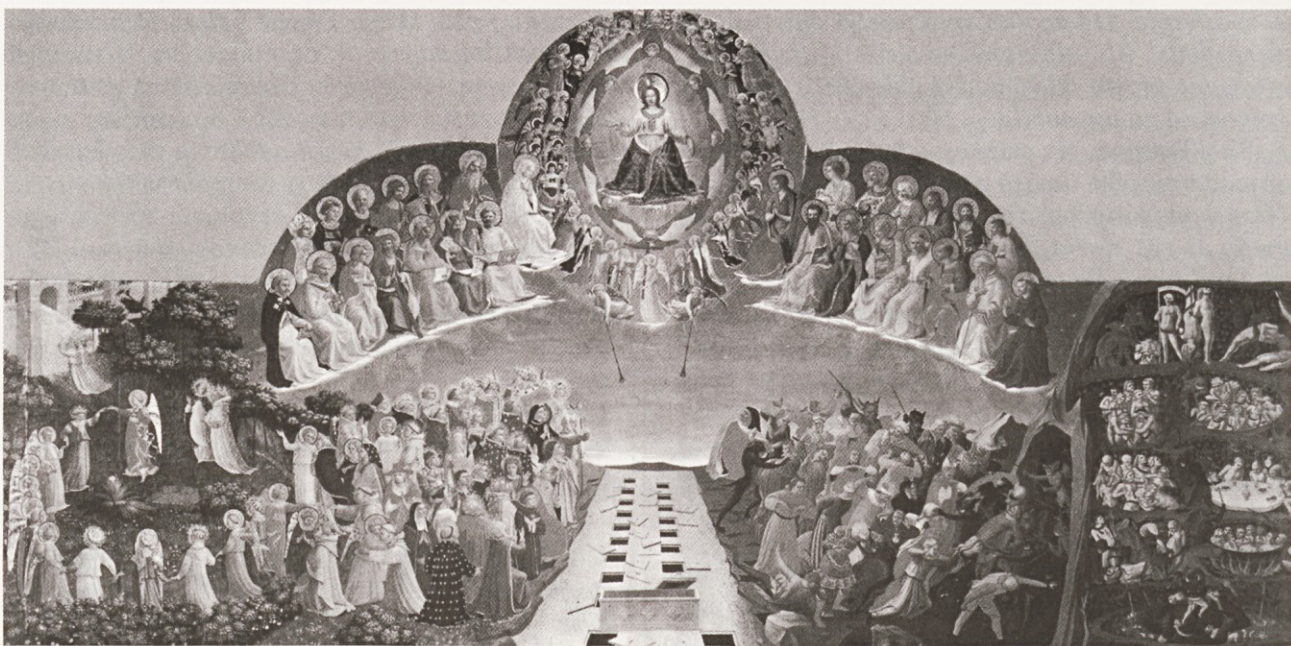
TOMÁŠ ŠPIDLÍK

Molitev je vsesplošni pojav, prakticirajo jo v vseh religijah. Če ima obliko prošnje, bo njena učinkovitost očitno odvisna od tega, kdo je tisti, na katerega se obrača. Za kristjane velja, kar je določilo starodavno bogoslužno pravilo: »Molitev se obrača na Boga Očeta po Jezusu Kristusu v Svetem Duhu.« To je dvig, naš vzpon, ki ustreza Božjemu sestopu, kateri mu predhaja: Božja beseda in vsakršno dobro prihaja od Očeta po Jezusu kot dar Duha.

Če prosimo neko stvar v molitvi, smo prepričani, da se obračamo na vsemogočnega in usmiljenega Očeta. Dati nam more vsakršno dobro. S tem je odločno izključena prošnja za kaj slabega. Po drugi strani predpostavljamo, da naša molitev ni prazna, ker se obrača na usmiljenega Očeta.

Ali dvomimo, češ, da je naš glas šibak in ne more priti do prestola Vsemogočnega? Takšen dvom je pomanjkanje vere, ker vemo, da so naše želje predstavljene Očetu po našem Gospodu Jezusu Kristusu. Tisti, ki trpijo, so potolaženi, ko se prepričajo, da so s svojimi bolečinami udeleženi v Jezusovem trpljenju, ki je odrešenje sveta. Misijonarji, ki učijo evangelij, so Kristusov glas, ki odmeva po njihovih ustih. In tisti, ki molijo? Ti so udeleženi v Odrešenikovi molitvi, v večnem dvogovoru med Očetom in Sinom v notranjem življenju Presvete Trojice.

To je dejansko vloga Svetega Duha: uvaja nas v Kristusovo življenje, v Božje življenje. Njegov glas se združuje z našim, tako da Origen piše: »Naš um ne bo

Blaženi Angelico, Poslednja sodba

mogel moliti, če pred njim ne moli Duh, um pa je takšen, kot da bi ga poslušal.«

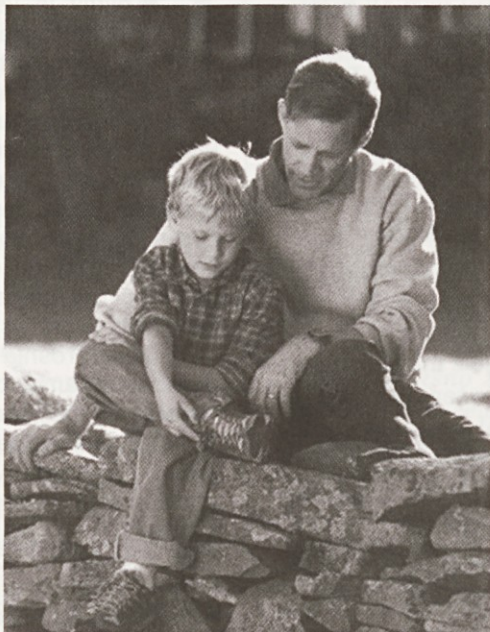
Zakaj torej naslavljamo svoje besede tudi na Marijo in toliko drugih svetnikov? Zato, ker so oni po milosti Duha s Kristusom popolnoma združeni v njegovem skrivnostnem Telesu in torej tudi njihov glas skupaj z našim in s Sinovim enoglasno kliče Očeta. Človek je bistveno družben in ta značilnost se razkriva tudi v njegovem razmerju do Boga.

V podobi poslednje sodbe, ki jo je naslikal Blaženi Angelico, pogubljeni, ki gredo v pekel, ne komunicirajo med seboj, medtem ko se izvoljeni, ki gredo v nebesa, držijo za roko. To je malodane ilustracija znamenitega rekla Alekseja Homjakova: »V pekel gre vsakdo sam, v nebesa pa je mogoče iti samo skupaj z vsemi ostalimi.« Molitev je dvig v nebesa že na tej zemlji.

Prosilna molitev za koristno pomoč

Zdelo bi se, da je tedaj, ko govori Bog, edina primerna drža poslušanje in izpolnjevanje njegove volje. Toda prve molitve, ki jih ponavadi po-

znamo iz našega življenja in iz Svetega pisma, so prosilne molitve. Človek čuti, da je šibak, izpostavljen nevarnostim, in prosi Boga za pomoč.

Od tod opredelitev molitve, ki jo je predlagal sveti Bazilij: »Prošnja, s katero se verujoči obračajo na Boga za koristne stvari.«

Vedno znova se dvigujejo gla-

sovi zoper tovrstno 'beračenje za usluge' z nebes. Že v antiki je Mark Avrelij kritiziral to držo: »Svoje volje ne smemo vsiljevati Bogu, ampak preprosto, brez zadržkov sprejeti njegovo.« V krščanskem okolju so se k temu stavku nagibali kvietisti. Njihov argument je veljaven, če mislimo, da je Bog samo veseljni zakon ali nepremakljiva ideja. Z zakoni ali z idejami se namreč ne razpravlja. Zahtevajo absolutno podreitev.

Nasprotno so razmerja z osebo nujno dialoška. In pravi dialog predpostavlja, da obe strani poslušata in predlagata načrte. To je velik privilegij, vendar smo ga dobili: Bog nas je ustvaril kot bitja, ki so z njim v dvogovoru, ni samo on tisti, ki nam naslavlja besedo, ampak posluša tudi naše besede in želi izpolniti naše prošnje. Primere takšnih prošenj beremo skoraj na vsaki strani Stare zaveze. To je toliko bolj očitno, ko primerjamo svetopisemske molitve, predvsem psalme, z babilonskimi in egiptovskimi molitvami. Literarna kritika kaže veliko zunanjih podobnosti. In vendar je med njimi bistvena razlika. Egipčanski kult je bil močno neoseben, uraden. Babilonci so slavili božanstvo s šte-

vilnimi slavnimi nazivi. Judje pa so se, nasprotno, zavedali, da je njihov odnos z Bogom nekaj posebnega. Gospod je z Abrahamom sklenil zavezo in je vselej pripravljen pomagati svojemu ljudstvu, ko se to obrača k njemu.

Toda da bi bolje razumeli skrivnost Božjega Očetovstva, je treba imeti pred očmi temeljna načela učlovečenja Božjega Sinu. Ko je Božji Sin postal Bogočlovek, ni zmanjšal vrednosti človeka, tako da bi v svoji Osebi strl človeško razsežnost, ampak jo je, nasprotno, izpopolnil. K človekovemu dostojanstvu spada svobodna volja. Zaradi tega se je antična Cerkev borila zoper zmoto tako imenovanega monoteletizma, ki je predpostavljala, da Kristusova človeška volja ni več obstajala, ampak jo je nadomestila Božja volja.

V modernih časih piše Berdjajev zoper 'preveč služno' pojmovanje, ki ga najdemo v pridigah o Božji volji. Bog je stvarnik, človek je njegova podoba. Zato mora biti ustvarjalen tudi on, skupaj z Bogom. Kot pravi oče čaka Bog na predloge in načrte z naše strani. Ne zavrača jih kategorično, ampak je, nasprotno, pripravljen sodelovati pri njihovi uresničitvi, če se morejo vključiti v veliki mozaik podobe vesolja.

S preprostimi besedami, to stanje se v evangeliju izraža z naslednjo spodbudo: »Prosimo in vam bo dano! Išcite in boste našli! Trkajte in se vam bo odprlo! Kajti vsak, kdor prosi, prejme; in kdor išče, najde; in kdor trka, se mu bo odprlo. Ali pa: kdo med vami bo dal svojemu sinu kamen, če ga bo prosil kruha? Ali mu bo dal kačo, če ga bo prosil za ribo? Če torej vi, ki ste hudobni, znate svojim otrokom dajati dobre darove, koliko bolj bo vaš Oče, ki je v nebesih, dajal dobro tem, ki ga prosijo« (Mt 7. 7-11).

Metafizična težava: kako more spremeniti svoje odločitve nespremenljivi Bog?

To je ugovor, na katerega je skušal odgovoriti že Origen na začetku svojega spisa *O molitvi*. Opozori nas, da vsa težava izvira iz dejstva, da prenašamo v Boga naš človeški

način razmišljanja v časovnih kategorijah. V našem ritmu življenja se neki dogodek zgodi prej, nato mu sledi drugi, najprej je odločitev, potem sledi dejanje. Bog pa je, nasprotno, onkraj vsakršnega časa. V njegovem večnem pogledu je vse navzoče: tako naša molitev kot njena izpolnitev. On se torej ne spremeni, ko nas usliši. In na ugovor, da bi v tem primeru naše molitve bile slepila, saj je Bog vse odločil od vekomaj, Origen odgovarja z lepim primerom: Bog se od vekomaj odloči za prihod posameznih ljudi na svet in za njihovo poklicanost, in vendar so tudi naši starši pravi vzrok našega obstoja na zemlji. Na enak način, nadaljuje isti avtor, so naše molitve kot matere in očetje dogodkov, ki se dogajajo v tem svetu.

Na šaljiv način je isti problem predstavljen v znameniti knjigi o Don Camillu. Temu naj bi Jezus sam povedal za težavo: »Brezskrbno hodiš, greš čez železniško progo in se spotakneš ob tirnico, padeš po tleh. Slišiš, da se približuje vlak. Naglo pričneš moliti in prosiš, da bi se vlak peljal po drugem tiru in ne po tem, kjer si padel. Zgodi se tako in ti se zahvališ Gospodu, ker te je uslišal. Toda kako te je mogel uslišati? Vlak je že odpeljal z železniške postaje in ni mogel skočiti z enega tira na drugega!« Don Camillo ne ve, kaj naj odgovori, vendar sliši Jezusovo razlago: »Preden je vlak odpeljal, sem že videl tvoj padec in slišal tvojo molitev in sem vse uredil tako, da je bila tvoja molitev uslišana in da to ni prizadelo urnika vlakov.« Gre za ljudsko razlago tega, kar Origen razloži na metafizičen način.

Toda eden od učencev Berdjajeva, S. L. Frank, izpelje iz teh razmišljanj še globlje zaključke: ker naše molitve tako vstopajo v večnost in so eno z večnimi Božjimi odločitvami, to pomeni, da je glas naših prošenj nebeškemu Očetu odmeval že na začetku, ob stvarjenju sveta, skupaj s stvariteljsko besedo. Zatorej je Bog ustvarjal svet skupaj z nami, mi smo udeleženi v njegovem delu. Bog Oče ustvarja in ohranja svet po Sinu. Kristjani, ki so eno s Kristusom, so udeleženi v tem delu. Torej moremo naobrniti nase, kar pravi oče v priliki

o izgubljenem sinu starejšemu sinu: »Otrok, ti si vedno pri meni in vse, kar je moje, je tvoje« (Lk 15, 31). Kar poseduje Bog, je življenje, ljubezen, udeležanje dobrega. V tem smo udeleženi tudi mi kot sinovi v Sinu.

Dalje prihodnjič

SVETNIKA V MESECU

FILIP IN JAKOB, apostola

Jakob umrl ok. leta 62

3. maj

SILVESTER ČUK

Apostol Filip

Apostola Filip in Jakob sta na vseh koledarjih »pod isto streho«. Do leta 1955 sta godovala 1. maja, tedaj pa sta se morala umakniti sv. Jožefu Delavcu. Najprej sta se preselila na 11. maj, po novem koledarju, veljavnem od leta 1970, je njun god 3. maja. Pravzaprav je čudno, da godujeta skupaj, saj razen apostolskega poklica nimata veliko skupnega. Celo na seznamih

apostolov, ki jih navajajo prvi trije evangelisti, sta precej narazen: Filip je peti, Jakob pa deveti.

FILIP je bil doma iz Betsajde ob Genezareškem jezeru kot Peter in Andrej. Jezus ga je prvič videl med učenci Janeza Krstnika. Ob drugem srečanju mu je rekel: »Hodi za menoj!« Filip je ne le šel za njim, temveč je k Jezusu privedel še Natanaela (Jerneja). V Janezovem evangeliju Filip nastopi še trikrat. Ob prvem čudežnem nasičenju pet tisoč mož Jezus skuša Filipa z vprašanjem: »Kje naj kupimo kruha, da bi jim dali jesti?« Filip odgovori po svoji zdravi pameti: »Za dvesto denarjev kruha ne bi bilo zadosti zanje, da bi vsak dobil le majhen kos.« Drugič je Filip prišel skupaj z Andrejem k Jezusu in mu sporočil, da bi ga radi videli tujci, ki so prišli za velikonočni praznik v Jeruzalem. Tretjič pa se je Filip oglasil pri zadnji večerji. Ko je Jezus učencem dejal: »Če ste spoznali mene, boste spoznali tudi mojega Očeta«, mu je Filip vpadel v besedo: »Gospod, pokaži nam Očeta in zadosti nam bo.« Jezus mu je odgovoril: »Filip, toliko časa sem med vami in me nisi spoznal?«

Izročilo ve povedati, da je Filip po Jezusovem vnebohodu in po prihodu Svetega Duha oznanjal evangelij najprej v Skitiji (današnji južni Rusiji), nato pa v Frigiji (zahodnem delu Male Azije). Tam je v mestu Hierapolis umrl mučeniške smrti: bil je križan in kamnan. Najpogosteje ga upodabljajo s križem ali s palico v obliki križa. Filipu pripisujejo apokrifni spis »Filipova dela«, apostolske zgodbe, ki so nastale najverjetneje v 3. in 4. stol. Kot svojega zavetnika ga (skupaj z Jakobom mlajšim) častijo klobučarji in suknarji.

JAKOB MLAJŠI (v apostolsko službo je bil poklican kasneje kot prvi - starejši Jakob) je bil doma iz Nazareta. Njegovemu očetu je bilo ime Alfej, materi pa Marija in je bila ena tistih pobožnih žena, ki so hodile z Jezusom in so vztrajale ob njem tudi pod križem. V vseh apostolskih seznamih je imenovan kot »Jakob, Alfejev sin«, nikjer pa ne zvemo, kako in kdaj je bil

El Greco, Apostol Jakob

poklican za apostola. O Jezusovem mesijanskem poslanstvu se je prepričal, ko se mu je vstali Kristus po pričevanju apostola Pavla osebno prikazal. Apostol Pavel prišteva Jakoba med »stebre Cerkve«. Zaradi svoje zvestobe Mojze-sovi postavi in zaradi svojega spokornega življenja je Jakob dobil vzdevek *Pravični*. Postal je prvi

škof jeruzalemske krščanske skupnosti in odigral je pomembno posredovalno vlogo na prvem apostolskem koncilu leta 50 v Jeruzalemu. Proti ozkosrčnim kristjanom iz judovstva, ki so od spreobrnjenec iz poganstva zahtevali, da morajo sprejeti tudi Mojzesovo postavo, je Jakob zastopal stališče apostola Pavla: poganov, ki hočejo sprejeti vero v Kristusa, ne obvezuje ne obreza ne judovska postava.

Apostol Jakob je umrl kot mučenec okoli velike noči leta 62. Nekateri viri poročajo, da so ga kamnali, drugi pa pravijo, da so ga vrgli s tempeljskega obzidja in da ga je neki suknar potem pobil s kolom. Zato ga upodabljajo s suknarskim kolom (ali kijem) in s knjigo, ki je znamenje apostolov.

Apostoloma Filipu in Jakobu je na Slovenskem posvečenih devet cerkva. Kot svoja krstna zavetnika ju častijo številni Slovenci, ki nosijo ime Filip, Lipe, Lipče, Zdenko, Zdeno ter Jakob, Jaka, Rado.

Čutimo s Cerkvijo!

Nameni Apostolata molitve za maj

SPLOŠNI NAMENI: Da bi verni laiki in krščanske skupnosti prevzeli svojo odgovornost pri delu za duhovniške in redovniške poklice.

Mnogi laični kristjani na vseh koncih sveta tožijo nad pomanjkanjem duhovniških in redovniških poklicev. Pritožujejo se in ... samo pritožujejo, misleč, da v zvezi s tem ne morejo ničesar storiti. Včasih si predstavljajo, da je to naloga samo duhovnikov in redovnic. Toda namen Svetega očeta za molitev ta mesec nam govori nekaj drugega: jasno pove, da nosijo tudi laiki in celotno občestvo odgovornost za aktivno udeležbo pri spodbujanju novih poklicev. Kako? Kaj je mogoče storiti? Obstajajo

različne aktivnosti, ki jih kristjani lahko in morajo razvijati v svojih ob-
čestvih, če hočejo ustvariti to, kar je
papež Janez Pavel II imenoval 'kul-
tura poklicev'. Lahko bi jo opisali kot
ugodno okolje v življenju krajevne
Cerkve, ki pripomore k temu, da Bog
kliče mlade ljudi na pot za Kristusom.
Taka kultura poklicev se bo uresničila
s konkretnimi dejanji, kot so:

- Nenehna skupna molitev za
nove poklice. Poslušanje te tematike
pri mašah, svetih urah, občestvenih
srečanjih, pastoralni vzgoji itd.

- Prošnja za vztrajnost tistih, ki
so že poklicani (lahko se prosi
poimensko in priporoča semenišnike
in redovnice domače škofije)

- Povabilo osebam posvečenega
življenja, da pričajo pri mašah in
mladinskih srečanjih.

- Organiziranje raznih aktivnosti
med molitvenim tednom za nove
poklice v mesecu maju.

- Spodbujanje spoštovanja do
vseh posvečenih oseb: škofa, du-
hovnikov, redovnic.

- Ustanavljanje posebnih skupin,
ki v župniji prevzamejo odgovornost
za to, da zanimanje za nove duhovne
poklice ostane živo.

Serra International je laično gi-
banje za spodbujanje novih duhovnih
poklicev. Najdete jih na spletni strani
www.serra.org.

**MISIJSKI NAMENI: Da bi
mlajše Katoliške cerkve, hvaležne
Gospodu za dar vere, bile priprav-
ljene sodelovati v vesoljnem po-
slanstvu Cerkve in na razpolago za
oznanjevanje evangelija po vsem
svetu.**

Pri misijskem namenu ima-
mo pred očmi nova verna
občestva v Afriki in Aziji. Mar-
sikje nastajajo nove škofije, nove
redovne skupnosti in organizacije,
ki povezujejo v novejšem času po-
kristjanjene predele. Te krajevne
Cerkve so gotovo hvaležne za dar
vere, zato pa morajo biti odprte za
širjenje evangelija med tistimi, ki te
sreče še nimajo. Morajo postati prave
misijske skupnosti, pripravljene na
misionarjenje.

Ta misel je navduševala tudi sv.
Frančiška Ksaverja, zavetnika ka-
toliških misijonov. Ko je ustanavljal
cerkvene skupnosti v Indiji, v Indo-
neziji in na Japonskem, jih je vedno
spodbujal k takojšnji apostolski go-
rečnosti. Dar, ki ga hvaležno sprej-
memo, želimo podeliti z drugimi.

Nove krajevne Cerkve so lahko
zelo uboge, revne, odvisne od bolj
razvitih, vendar apostolski duh ni
odvisen od ekonomske razvitosti.
Tudi revni lahko dajejo nove duhov-
ne poklice, molijo in svoje trpljenje
združujejo s Kristusovim - za ve-
soljno Cerkev. Geslo misijske ne-
delje se glasi: **»Vse krajevne Cerkve
- za ves svet«**. To je sodobni izziv za
vse vernike. Svet se hitro spreminja
in glavni svetovni problemi so vsem
skupni. Naša dolžnost je, da pod-
premo misijsko dejavnost na vseh
celinah sveta. Hvaležni smo Bogu
za večje število duhovnih poklicev v
novih škofijah in občestvih. Tam, kjer
so dovolj velikodušni, že pošiljajo
duhovnike, redovnike, redovnice in
laiške apostole v misijske kraje pa
tudi v Evropo in Ameriko. Ves svet je
en sam misijon.

**SLOVENSKI NAMENI: Da bi ver-
ske vaje in pobožnosti, ki jih vr-
šimo, črpale svojo moč in vsebino
iz evangelija in zakramentov**

Slovar slovenskega knjižnega
jezika razlaga termin pobož-
nost z dvema razlagama. Pr-
vič je mišljena lastnost pobožnega
človeka, drugič se definira pojem s
področja religije kot *»versko opravilo,
ki ni določeno za vso Cerkev«*. Ob
slednjem, drugem pomenu, velja že
uvodoma spomniti, da sicer ločimo
javna in zasebna takšna opravila,
imenovana pobožnosti, ki so seveda
le možne poti do zakramentov in
preko njih do Kristusa. Med javne
in najvidnejše pobožnosti je znani
teolog Franc Ušeničnik uvrstil litanije,
rožni venec, križev pot, nekatere
procesije in romanje. V mesecu maju,
ko se je narava dodobra prebudila v
vsej svoji pestrosti, more biti ravno
ona zgled nešteti pobožnosti, ki so
vzniknile skozi zgodovino Cerkve in
nekatere so se ohranile vse do danes.
Nedvomno smo lahko v teh dnevih

nagovorjeni prav po pobožnosti, ki
se je skozi desetletja 'prijela' v naših
krajih, šmarnicah. Njim se marsikje
pridruži tudi molitev rožnega venca
in litanij. Mnoge te in druge verske
vaje pritegnejo in napolnijo vernika
s toplino in domačnostjo ter ga
vodijo v območje praznovanja, k
zakramentom. Zakramenti, ki po-
svečujejo krščansko življenje ter
ga hranijo in krepijo, so prvi vir in-
spiracije in moči pobožnostim, ki so
lahko verniku kakor poti h Kristusu
preko zakramentov. Slednje lahko
osvetlimo tudi s podobo sedmerih
odprtih kanalov, zakramentov, ki
iz Kristusovega prebodenega srca
prepuščajo Božje življenje v nas in
to življenje naj bi v nas žuborelo s
pomočjo pobožnosti, ki so skladne
z naukom Cerkve in jasno, z Božjo
besedo, Svetim pismom. Božja
beseda je osnova svetopisemski
duhovnosti, na kateri mora temeljiti
tudi pobožnost, ki je sicer šesti dar
Svetega Duha. Pristno krščansko
pobožnost vidimo nakazano že v
Jezusovih besedah, ki so povzete
v katehetskem obrazcu blagrov in
očenaša. Pobožen človek - kot že
sama beseda pove - prosi, da bi
ostal naravnani po Božji sličnosti,
pri Bogu, zato s srcem vzklika šesto
prošnjo očenaša: *» ... in ne vpelji
nas v skušnjava«*. Pobožen človek,
ki hrano svoji verski praksi najde
v knjigi vseh knjig, življenje uravnava
le na Boga po Jezusovih besedah
iz govora na gori, povzetih v šestem
blagru: *»Blagor čistim v srcu, ti bodo
Boga gledali.«* Želeti si je, da bi letos,

v pastoralnem letu mladih, krščanska mladina ostajala luč in sol s pomočjo v mladosti pridobljene pobožnosti preko zakramentov in Svetega pisma - na kar v delu *Iveri* lepo opozarja slovenski duhovnik in pisatelj Franc Ksaver Meško: »Marsikdo, ki stoji dandanes v življenju kakor majav trst, bi stal kakor nepremišljen stolp, kakor trden svetilnik na varnem otoku sredi morja, če bi se oprl že v mladih

dneh na Sveto pismo. Marsikdo, ki hodi skozi življenje z oblatenim, omadeževanim srcem, bi stopal svojo pot s sončno čisto dušo, če bi v mladosti dihnili vanjo očiščujoči, posvečujoči dih tega dela. Mnogi, ki so blodili malone do smrti, bi stopali varno in bi nikoli ne bili zašli, ko bi jim poprej pokazala pot ta knjiga božje modrosti.«

Maksimiljan Jani TUŠAK

DA BI SVET VEROVAL

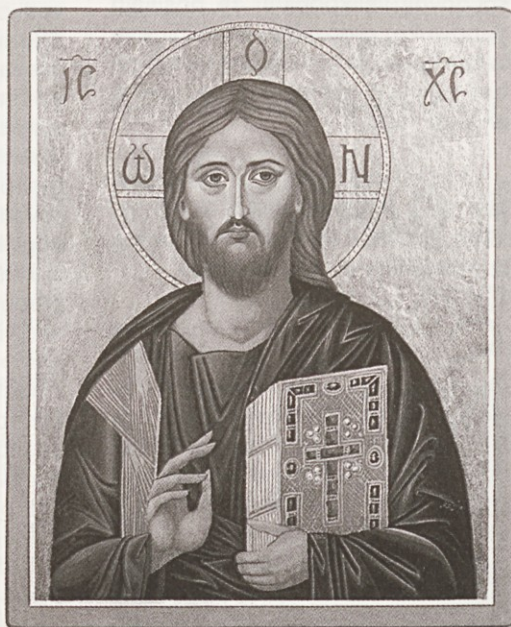
FRANÇOIS X. NGUYEN VAN THUÂN (11)

Še zmeraj imam pred očmi ekumensko praznovanje ob odprtju svetih vrat v baziliki svetega Pavla zunaj obzidja v navzočnosti uglednih predstavnikov različnih Cerkva in cerkvenih skupnosti.

Vidim svetega očeta, kako kleči na pragu svetih vrat s pravoslavnim metropolitom Atanazijem in s canterburyjskim nadškotom Georgeom Careyem. Vidim, kako dviguje knjigo svetega evangelija na štiri strani sveta. Vidim, da si izmenjajo pozdrav miru.

In na misel mi prihaja klic množice katoličanov, pravoslavnikov in protestantov v Bukarešti maja 1999, ko sta Janez Pavel II. in patriarh Teoktist drug drugemu podarila kelih: »Unitade, unitade - edinost, edinost.«

Hitra pot k polnemu, tudi vidnemu občestvu kristjanov je prednostna naloga tega jubilejnega leta. Vemo, kako žgoče je vprašanje in kako nujno je hkrati. Vemo, da more samo spreobrnjenje src, samo poseben poseg Svetega Duha

napraviti ta čudež. Zato bi hotel posvetiti to premišljevanje ekumenizmu.

Jezusov klic

Ko vidim razdeljenost med kristjani, mislim na Kristusovo telo. »Ali more neko telo biti razdeljeno? Ali more biti Cerkev, Kristusovo telo, razdeljena?« je

bilo vprašanje, ki je drhte prišlo iz srca svetega očeta pri svetem Pavlu zunaj obzidja, kakor klic, klic prošnje. V tem vprašanju čutim Pavlovo nelagodje ob razprtijah v korintskem občestvu: »Mar je Kristus razdeljen?« (1Kor 1,13). In v njem slišim klic samega križanega Jezusa.

»Oče, da bi bili vsi eno, da bo svet veroval« (prim. Jn 17, 21), je bila njegova najbolj vzvišena molitev. Ko je prišel na zemljo, je prebudil Cerkev kot »ljudstvo, zbrano v edinosti Očeta in Sina in Svetega Duha«. Z darom evharistije je iz nje naredil svoje telo. Ko je poslal Duha, se je oblikovalo orodje, ki naj združi vse narode v eno samo družino: »Cerkev je v Kristusu nekak zakrament, to je znamenje in orodje najgloblje notranje zveze z Bogom in za edinost vsega človeškega rodu.«

Toda zaradi žalostnih zgodovinskih dogodkov in zaradi človeške slabosti so tisti, ki so bili »krščeni v enem samem Duhu, da bi oblikovali eno samo telo« (1 Kor 12,13), razdeljeni. Poklicani so k temu, da bi bili 'orodje edinosti', vendar med sabo niso v edinosti. To je ta rana Cerkve, ta Kristusova rana! Kako torej more imeti vpliv sporočilo vesele novice? In kako bo mogoče s temi predpostavkami spet zašiti raztrganino sekularizma in ateizma, zaradi katere milijoni ljudi v deželah s starim krščanskim izročilom živijo, kakor da bi Boga ne bilo?

Glede na pričakovanje drugega vatikanskega cerkvenega zbora smo poklicani k temu, da bi bili preroštvo in kvas edinosti v osrčju človeštva. Toda kako bomo mogli učinkovito izpolniti to svojgo poklicanost, če so že med nami razprtije? In kako bo torej mogoče napredovati Božji načrt z zgodovino, kako bo mogoče preseči strašne ekonomske neenakosti, zaradi katerih so milijarde ljudi vržene v najbolj absolutno revščino, kako bo mogoče ukiniti logiko moči in dobička, iz katere se rojevajo vedno nove uničujoče vojne? Kako je mogoče sestaviti v eno različnosti med ljudstvi, kulturami in verstvi, če mi kristjani nismo, če Kristusova Cerkev ni

popolnoma očitno vzor edinosti?

V teh vprašanjih slišim Jezusov klic: »Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?« In še: »Žejen sem.« Žejen sem tega, da bi videl svobodno krožiti svojega Duha, Duha ljubezni med vsemi udi telesa; žejen sem tega, da bi videl krščene, kako spet postajajo orodje edinosti; žejen sem, da bi mogel videti sad svoje daritve: kristjane skupaj v eni Cerkvi!

»Unitade, unitade,« je klicalo ljudstvo v Bukarešti. In Janez Pavel II. je vzkliknil pri svetem Pavlu zunaj obzidja:

»Hvala za ta glas, za ta tolažilni glas naših bratov in naših sester. Morebiti moremo tudi mi stopiti ven in klicati kakor oni: »Edinost, edinost; unity, unity.«

Upanje zoper vsakršno upanje

Škof, ki ima izkušnje na tem področju, je dejal: »V ekumenizem stopamo z velikim upanjem in v njem ostajamo zoper vsakršno upanje.«

Ko je leta 1994 Janez Pavel II. v okrožnici V zarji tretjega tisočletja izrazil željo, »da bi se velikemu jubileju mogli predstaviti, če ne popolnoma združeni, vsaj zelo blizu tega, da premagamo razdeljenosti drugega tisočletja« (št. 34), perspektive za ekumenizem po človeško niso bile najboljše. Prav v tistih letih so se pojavile nove ovire na poti k polnemu vidnemu občestvu kristjanov. In razširila se je neke vrste črnogledost. Toda edinost je delo Svetega Duha.

O Maxu Thurianu, ki je dolga leta delal v Ekumenskem svetu Cerkev, pripovedujejo, da je v nekem težkem trenutku tistim, ki so ga spodbujali, naj ne izgubi poguma, odgovoril: »Izgubiti pogum, nikoli! Treba je iti naprej, vsak na svojem mestu, resno in zvesto. In morebiti se bo, ko bomo najmanj pričakovali, odprl prehod, po katerem bo naredila zgodovina kakovosten preskok.«

Nekateri dogodki nam prav na pragu jubilejnega leta dajejo upanje na takšen kakovosten skok.

Ko je bila preteklega 31. oktobra ob navdušenju ljudstva in

ganjenosti odgovornih v Augsburgu podpisana skupna luteransko-katoliška izjava o nauku o opravičenju, so mnogi od navzočih izrekli trditve, kakršna je tale: »Zdelo se mi je, da Sveti Duh plava nad zborovalci in da je bila teža delitve olajšana; nikdar poprej doživeta sreča!«

Tudi z vzhodnimi Cerkvami so bili narejeni pomembni koraki. Po nepozabnem potovanju v Romunijo je mogel Janez Pavel II. novembra obiskati bratsko pravoslavno Cerkev v Gruziji. V začetku decembra so Cerkve, navzoče v Sveti deželi, skupaj odprle veliki jubilej in udeležba je bila takšna, kakor je ni bilo še nikoli videti.

Nekaj dni pozneje je preučevanje lika Jana Husa, ki so se ga lotile Cerkve v Češki republiki, doseglo vrhunec v posvetu na Papeški lateranski univerzi: pomemben korak za očiščenje spomina, ki je dal še nadaljnje upanje za popolno spravo kristjanov v tej deželi.

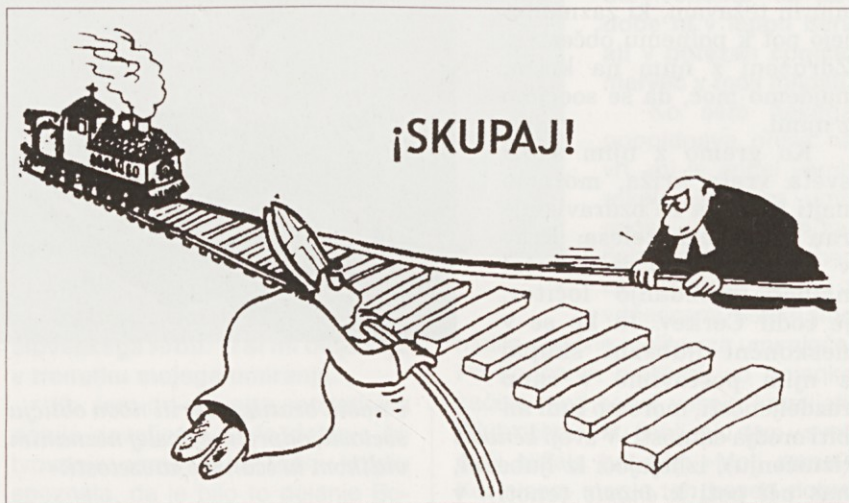
vajami smo polni osuplosti spremeljali obisk svetega očeta v Egiptu. Kakšno pričevanje za celotni krščanski svet in za ves svet sta bila tisti »ljubimo vas, Svetost«, ki ga je izrekel papež Šenuda III., in odgovor Janeza Pavla II: »To hočem povrniti z besedami: 'Tudi mi vas ljubimo'!«

In slednjič pogumno priznanje grehov zoper edinost Kristusovega telesa, ki ga je sveti oče izpovedal letos na prvo postno nedeljo in ki je tako močno odmevalo po vsem svetu!

Daritev in edinost

Pri zadevi ekumenizma »ni časa, ki bi ga mogli izgubljati«, nas vztrajno opominja Janez Pavel II. »Na začetku novega stoletja in novega tisočletja, ki postavljata pred človeško družino velikanske izzive ... je to skupno pričevanje pomembnejše kot kdaj prej.«

In vendar je pot k polnemu

Potem zgodovinski korak v baziliki svetega Pavla zunaj obzidja, pri katerem je bilo po drugem vatikanskem cerkvenem zboru navzočih največ predstavnikov različnih Cerkev z vsega sveta. Metropolit Atanazij je pozneje komentiral: »Vsi moramo ponoviti to dejanje: uresničiti spreobrnjenje srca.« In nadškof Carey je izjavil: »Zelo sem bil opogumljen za nadaljevanje.«

Nekaj dni pred temi duhovnimi

vidnemu občestvu vseh krščenih, če jo merimo s človeškim merilom, še zmeraj dolga.

Spominjam se dogodka, ki mi ga je pripovedoval prior iz Tazeja, Roger Schutz. Bil sem na obisku v Carigradu. »Ko smo se že poslovili,« tako mi je dejal, »je patriarh Atenagora nepričakovano še enkrat prišel k meni. S povzdignjenimi rokami je pokazal kelih, z očmi, ki so sijale kakor ogenj, in s tonom glasu, ki je ganil, mi je

dejal: To je edinost!«

In spominjam se, da je bil nedavno tukaj v Rimu nadškof Carey. »Kadar koli obiščem katakombe,« mi je zaupal, »se čutim blizu apostolom, čutim, kako oživlja prvotna Cerkev.« In izrazil je svoje veliko spoštovanje do Janeza Pavla II. in njegovega hrepenenja po polnem občestvu.

Toda kam naj gledamo, da bi dosegli ta nadvse visoki in navidez tako zahtevni cilj?

Veliki izziv edinosti Cerква nas vodi k temu, da se še bolj ukoreninimo v nedojemljivih globinah velikončne skrivnosti.

Jezus, za katerega se zdi, da je v trenutku zapuščenosti izgubil enoto z Očetom in z ljudmi, je podoba razdeljenosti med Cerkvami. Ko v rani razdeljenosti odkrijemo njegovo obličje in ko ga vneto ljubimo v tem žalostnem položaju, moremo najti moč za to, da se ne izognemo trpljenju in težavam, ki zaznamujejo pot k polnemu občestvu. Združeni z njim na križu, najdemo moč, da se soočimo z njimi.

Ko gremo z njim skozi sveta vrata križa, moremo najti tudi pot za ozdravljenje ran njegovega telesa. Prav v trenutku, ko je izkušal najbolj brezdanjo ločitev, je rodil Cerkev. In ko se v neskončni ljubezni skupaj z njim postavimo v rano razdeljenosti, moremo tudi mi biti orodja edinosti. V svoji *kénosis* (izničenju), izhajajoči iz ljubezni, nas uči poti *k énosis* (enoti): v svojem korenitem sestopu in v svojem notranjem izpraznjenju od vsakega bogastva nam kaže *slog in mero ljubezni*, ki vodi k edinosti.

V občestvu z njim je pot:

- za preseganje vsake samozadostnosti in za to, da sprejememo drug drugega,

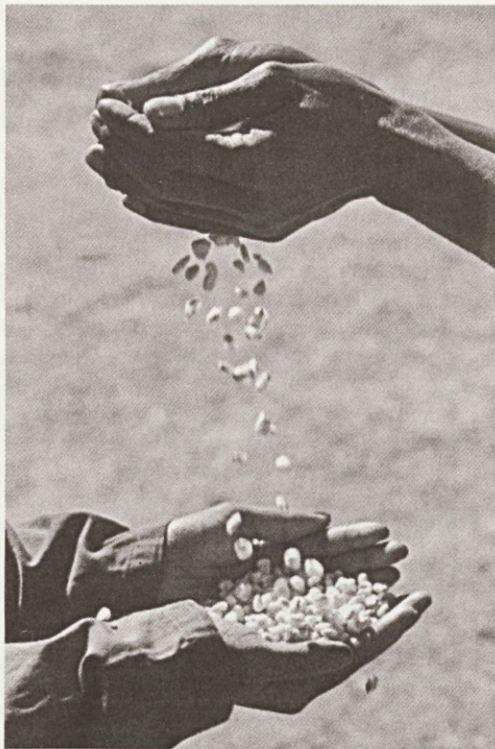
- da spet odpremo vrata, za katera se je zdelo, da so zaprta za zmeraj,

- da priznamo svoje krivde in drug drugemu odpustimo,

- da se ljubimo z ljubeznijo, ki »vse prenaša, vse veruje, vse upa,

vse prestane« (1 Kor 13,7).

»Teženje k edinosti,« je dejal Janez Pavel II. 18. januarja 2000 v baziliki svetega Pavla, sklicujoč se na sklep okrožnice *Da bi bili eno* (št.102), »gre vzporedno z globoko sposobnostjo za 'daritev'.« In razložil je: »Pripraviti se na daritev edinosti pomeni spremeniti naš pogled, razširiti naše obzorje, pomeni to, da znamo prepoznati delovanje Svetega Duha, ki deluje

v naših bratih, odkriti nova obličja svetosti, odpreti se doslej neznanim vidikom krščanske zavzetosti.«

Spreobrnjenje srca

Skupaj z vso Cerkvijo se hočem zahvaliti Gospodu za veliki dar edinosti, ki nam ga daje križani Jezus. In skupaj z vsemi hočem hoditi za križanim Jezusom, pripravljen na tisto spreobrnjenje srca, na katerem temelji »pravi ekumenizem«.

Zelo so me ganile besede velikega patriarha Atenagora:

»Posrečiti se nam mora, da se razorožimo. Za to sem se bojeval. Leta in leta. Strašna je bila ta

vojna. Toda zdaj sem razorožen. Ne bojim se več ničesar, ker 'ljubezen prežene strah'. Razorožen sem volje, da bi zmagal, da bi se opravičeval na račun drugih.

Ne stražim več svojih bogastev in se jih ne oklepam. Sprejemam in delim.

Nisem posebej navezan na svoje zamisli, na svoje načrte. Če dobim druge, boljše predloge, jih z veseljem sprejem.

Ali bolje, ne boljših, ampak dobre.

Veste, odpovedal sem se primerjanju ...

Kar je dobro, pravo, resnično, kjer koli je, je zame boljše.

Zato se ne bojim več.

Ko nimamo ničesar več v posesti, se ničesar več ne bojimo.

'Kdo nas bo ločil od Kristusove ljubezni?' (...)

Toda če se razorožimo, če se odrečemo, če se odpremo učlovečenemu Bogu, ki dela vse novo, bo odpravil zlo preteklosti in nam vrnil nov čas, v katerem je vse mogoče.

Nov čas: čas edinosti. Čas, v katerem bo križani Kristus videl poln sad svojega žrtvovanja. Čas, v katerem bomo mogli tistim, ki mislijo, da je še pokopan pod razdeljenostmi kristjanov, reči: »Ni ga tukaj. Vstal je!« (prim. Mt 28,6).

Dalje prihodnjič

Beseda "verujem"
pomeni, da človek ne misli, kakor da so z gledanjem, poslušanjem in prijemanjem izrabljene že vse možnosti, ki mu pripadajo; ne misli, da sega prostor njegovega sveta samo do tja, do koder lahko vidi in prijemlje.

Joseph Ratzinger

»Želim, da se daruješ kot žrtev za grešnike«

1 934. Nekoč v postnem času sem zagledala nad našo hišo in kapelo veliko svetlobo in globoko temo. Videla sem bojevanje teh dveh sil...

Veliki četrtek. Jezus mi je rekel: **Želim, da se daruješ kot žrtev za grešnike, posebej za tiste duše, ki so izgubile zaupanje v božje usmiljenje.**

Bog in duše - dejanje žrtvovanja.

Vpričo nebes in zemlje, vseh angelskih zborov, presvete Device Marije in vseh nebeških moči izjavljam troedinemu Bogu, združena z Jezusom Kristusom, Odrešenikom duš, da se danes prostovoljno darujem kot žrtev za spreobrnjenje grešnikov in posebej za tiste duše, ki so izgubile upanje v božje usmiljenje. Žrtev je v tem, da s popolno predanostjo božji volji sprejemam vse trpljenje, tesnobo in strahove, ki navdajajo grešnike, v zameno pa vsem dajem tolažbo svoje duše, ki izvira iz srečanj z Bogom. Z eno besedo, vse žrtvujem zanje: sveto mašo, sveto obhajilo, pokoro, samoodpovedi in molitve. Ne bojim se nobenih udarcev - udarcev božje pravičnosti, saj sem združena z Jezusom. Moj Bog, s tem ti želim zadoščevati za tiste duše, ki ne zaupajo v tvojo dobroto. Upam proti vsakemu upanju v morje tvojega usmiljenja. Moj Gospod in moj Bog, moj delež - moj delež vekomaj - to dejanje žrtvovanja same sebe ne opiram na svojo moč, ampak na moč, ki izvira iz zasluženja Jezusa Kristusa. To dejanje žrtvovanja bom ponavljala vsak dan z naslednjo

molitvijo, katero si me ti, Jezus, naučil: **Kri in voda, ki si svoj čas privrela iz Jezusovega Srca kot studenec usmiljenja za nas, vate zaupam.**

S. M. Favstina od presvetega oltarnega zakramenta. Veliki četrtek, med sveto mašo, 29.3.1934.

Dajem ti delež pri odrešenju človeškega rodu. Ti si mi olajšanje v trenutku mojega umiranja.

Ko sem od svojega spovednika dobila dovoljenje za to dejanje žrtvovanja same sebe, sem kmalu spoznala, da je bilo to dejanje Bogu všeč, kajti takoj sem začela čutiti njegove posledice. V trenutku je moja duša postala kakor skala: nebrižna, polna muke in nemira. Različna sramotjenja in kletvice so mi silile v ušesa. Nezaupanje in obup sta se naselila v mojem srcu. To je stanje ubožnih, ki sem ga vzela nase. V prvem trenutku sem se zelo prestrašila teh grozovitosti. Vendar sem se med prvo spovedjo pomirila.

Ko sem nekega dne odšla k spovedi zunaj samostana, sem naletela na mojega spovednika, ki je

ravno daroval sveto mašo. Čez nekaj časa sem na oltarju zagledala Dete Jezusa. Ljubko in veselo je raztezalo ročice k njemu. Duhovnik je vzel tega majhnega otroka v svoje roke, ga razlomil in ga živega zaužil. Prvi trenutek sem čutila odpor do tega duhovnika, ker je tako ravnal z Detetom Jezusom, a takoj sem bila v tej stvari razsvetljena in sem spoznala, da je ta duhovnik Bogu zelo ljub.

Ko sem bila pri slikarju, ki slika podobo, in videla, da ni tako lepa, kot je Jezus v resnici, sem se zelo razžalostila. Vendar sem to skrila globoko v srce. Ko sva odšli od umetnika, je ostala mati prednica v mestu

po raznih opravkih, jaz pa sem se sama vrnila domov. Takoj sem odšla v kapelo in se bridko razjokala. Rekla sem Gospodu: »Kdo te bo naslikal tako lepega, kakršen si?« Zaslišala sem naslednje besede: **Veličina te podobe ni v lepoti barv ali v potezah čopiča, marveč v moji milosti.**

Ko sem nekega popoldneva prišla na vrt, mi je angel varuh rekel: »Moli za umirajoče.« Takoj sem začela moliti rožni venec za umirajoče skupaj z vrtnaricami. Potem smo molile različne molitve za umirajoče. Po končanih molitvah so gojenke začele med seboj veselo kramljati. Kljub njihovemu čebljanju sem v svoji duši slišala besede: »Moli zame.« Ker nisem mogla teh besed dobro razumeti, sem se oddaljila za nekaj korakov od gojenk in razmišljala, kdo bi to bil, ki me prosi za molitev. Tedaj sem zaslišala besede: »Sem sestra...« -Ta sestra je bila v Varšavi, a jaz sem zdaj v Vilnu. »Moli zame, dokler ti ne povem, kdaj prenehaj. Umiram.« Takoj sem začela zanjo prisrčno moliti k umirajočemu Srcu Jezusovemu. Ni mi dala, da bi se oddahnila; tako sem molila od tretje do pete ure. Ob petih sem zaslišala besede: »Hvala lepa.« - Razumela sem, da je umrla. Naslednjega dne

sem pri sveti maši goreče molila za njeno dušo. Popoldne je prišla kartica z obvestilom, da je sestra ... ob tej in tej uri umrla. Spoznala sem, da je bila to ura, ko mi je rekla: »Moli zame.«

Božja Mati, tvoja duša je bila potopljena v morje bridkosti. Poglej na svojega otroka in nauči ga trpeti in v trpljenju ljubiti. Okrepi mojo dušo, naj je bolečina ne zlomi. Mati milosti, nauči me živeti z Bogom.

Nekoč me je obiskala božja Mati. Bila je žalostna in je zrla v tla. Razodela mi je, da mi ima nekaj povedati, dala pa mi je tudi razumeti, da mi o tem ne bi rada govorila. Ko sem to zaznala, sem začela božjo Mater prositi, da bi mi to povedala in se ozrla name. Marija me je takoj pogledala z blagim nasmeškom in dejala: »Prestati boš morala posebno trpljenje zaradi svoje boleznin in zdravnikov. Tudi zaradi podobe boš naletela na veliko trpljenje, vendar se ničesar ne boj.« Drugi dan sem zbolela in veliko trpela, tako kot mi je povedala božja Mati. Vendar je moja duša pripravljena na muke. Trpljenje je stalni spremljevalec mojega življenja.

Moj Bog, moje edino upanje, vate sem postavila vse svoje upanje in vem, da ne bom razočarana.

Po svetem obhajilu pogosto na poseben način čutim božjo navzočnost. Čutim, da je Bog v mojem srcu. To, da čutim Boga v svoji duši, me nikakor ne ovira pri izvrševanju dolžnosti. Celo takrat, ko opravljam najvažnejše reči, ki zahtevajo pozornost, ne zgubljam navzočnosti Boga v svoji duši in sem z njim tesno povezana. Z njim odhajam na delo, z njim počivam, z njim trpim, z njim se veselim, v njem živim in on živi v meni. Nikoli nisem sama, saj je on moj stalni spremljevalec. V vsakem trenutku je navzoč v meni. Najino zaupno prijateljstvo je utemeljeno na povezanosti po krvi in življenju.

9.8.1934. Nočno češčenje ob četrtnih.

Od 23. do 24. ure sem opravljala uro češčenja. Molila sem za spreobrnjenje trdovratnih grešnikov, posebej tistih, ki so izgubili zaupanje v božje usmiljenje. Premišljevala sem,

koliko je Bog pretrpel in kako veliko ljubezen nam je izkazal; mi pa ne verujemo, da nas on tako zelo ljubi. Jezus, kdo more to razumeti? Kakšna bolečina za našega Odrašenika in s čim nas more prepričati o svoji ljubezni, če nas celo smrt ne prepriča? Povabila sem vsa nebesa, da bi skupaj z menoj Gospodu nudila zadoščenje za nevhvaležnost nekaterih duš.

Jezus mi je dal spoznati, kako ljuba mu je zadostilna molitev. Rekel mi je: Molitev ponižne in ljubeče duše pomiri jezo mojega Očeta in prikljiče morje blagoslovov. Po češčenju, na pol poti do celice, me je obkolilo veliko krdelo ogromnih črnih psov. Skakali so in tulili ter me hoteli raztrgati na kosce. Zaznala sem, da to niso psi, ampak satani. Eden od njih je besno rekel: »Zato, ker si nam to noč odvzela toliko duš, te bomo raztrgali na kosce.« - Odgovorila sem: »Če je taka volja usmiljenega Boga, me raztrgajte na kosce, to sem si zaslužila, ker sem najbednejša med vsemi grešniki, Bog pa je vedno svet, pravičen in brezmejno usmiljen!« Na te besede so vsi satani odgovorili: »Bežimo proč, ker ni sama. Z njo je Vsemogočni.« Izginili so kakor prah, kakor hrup s ceste, jaz pa sem čisto mirno odšla v svojo celico in med nadaljevanjem *Te Deuma* premišljevala o neskončnem in nepojmljivem božjem usmiljenju.

12.8.1934 - Nenadna slabost - predsmrtne muke. To ni bila smrt ali prehod k resničnemu življenju, pač pa izkustvo smrtnih muk. Smrt je strašna, čeprav nam daje večno življenje. Nenadoma mi je postalo slabo, zmanjkalo mi je sape. Stemnilo se mi je pred očmi. Čutila sem odmiranje udov - to dušenje je strašno. Trenutek tega občutja traja neverjetno dolgo. Kljub zaupanju se temu pridruži čuden strah. Hrepenela sem po poslednjih svetih zakramentih. Kljub želji po sveti spovedi je ta želja zelo težko uresničljiva. Človek ne ve, kaj govori. Eno začne, drugega ne konča. Naj Bog obvaruje vsako dušo pred takšnim odlašanjem spovedi prav do zadnje ure. Spoznala sem veliko moč duhovniških besed, ki se izliva na bolnikovo dušo. Ko sem duhovnega očeta vprašala, ali sem

pripravljena stopiti pred Boga in ali sem v tem oziru lahko mirna, mi je odgovoril: »Lahko si popolnoma mirna, ne le zdaj, temveč po vsaki tedenski spovedi.« Božja milost, ki spremlja te duhovnikove besede, je velika. Duša čuti moč in pogum za boj.

Redovna skupnost, moja mati, kako dobro je živeti v tebi, a še bolje v tebi umreti.

Po prejemu sv. zakramentov je prišlo do popolnega izboljšanja. Ostala sem sama. Čez pol ure se je napad ponovil, vendar ne tako močno, ker so ga omilili zdravniški posegi.

Svoje trpljenje sem združevala z Jezusovim trpljenjem in ga darovala zase in za spreobrnjenje tistih duš, ki dvomijo o božji dobroti. Nenadoma so mojo celico napolnile črne prikazni, polne besnosti in sovraštva do mene. Ena od njih je rekla: »Prekleta bodi ti in tisti, ki je v tebi, ker nas celo v peklu začenaš mučiti.« Ko sem izgovorila: »In Beseda je človek postala in med nami prebivala,« so prikazni takoj s hrupom izginile.

Naslednjega dne sem se čutila zelo oslabeledo, vendar nisem čutila nobenih bolečin. Po svetem obhajilu sem videla Gospoda Jezusa takšnega, kakor sem ga videla ob nekem češčenju. Gospodov pogled je prešinil mojo dušo, najmanjši drobec prahu se mu ne more izmakniti. Jezusu sem rekla: »Jezus, mislila sem, da me boš vzel s seboj.« A Jezus je odgovoril: **Ni se še povsem izpolnila moja volja v tebi. Ostala boš še na zemlji, vendar ne več dolgo. Zelo mi je všeč tvoje zaupanje, vendar mora biti ljubezen še silnejša. Čista ljubezen daje duši moč v smrtnem boju. Ko sem umiral na križu, nisem mislil na sebe, ampak na uboge grešnike in zanje sem molil k Očetu. Hočem, da bi bili tvoji poslednji trenutki popolnoma podobni mojim na križu. Le ena cena je, ki odkupuje duše - to je trpljenje, združeno z mojim trpljenjem na križu. Čista ljubezen razume te besede, telesna ljubezen jih ne bo nikoli razumela.**

Dalje prihodnjič

Vprašujete ODGOVARJAMO

LOJZE KUKOVICA

- Kako živeti, ohranяти in celo izpopolnjevati svojo vero?

Prvi moj odgovor na vaše vprašanje za nas vse, ki smo in hočemo biti čim boljši kristjani, je sledeči: Krščanstvo je vera za življenje, vera torej, ki jo je treba ne le poznati, ampak po njej tudi živeti. Tu pa takoj nastane novo vprašanje, kako naj pričakujem, da postane moje življenje neki nauk, ki ga morda ne poznam dobro? Če ga ne poznam dobro, je možno tudi, da pomanjkljivosti mojega življenja odvisijo, bolj kot od drugega, od pomanjkanja pozornosti in slabosti moje vere.

Zato je vedno na mestu naslednje vprašanje: Sem res globoko prepričan o resničnosti krščanskega nauka, kakor smo se ga učili v prvih letih svojega življenja, bodisi v družini, v šoli, ali pa v cerkvah? Če nam namreč manjka trdnega prepričanja o resničnosti našega verskega nauka, potem je jasno, da našemu krščanskemu življenju manjka tisti dinamizem naše volje, ki je neobhodno potreben, če hočemo živeti skladno s svojo vero. Čudeže krščanskega življenja je zmožen delati le tisti, v katerem je vera postala takorekoč del njegovega življenja.

Ker pa je vera predvsem dar božji, zato moramo biti najprej trdno prepričani, da vera ni sad naše lastne želje. Zato moramo neprestano prositi Boga, da naredi našo vero vedno močnejšo, ali kot pravi papež Pavel VI: »Za vero je treba moliti, najprej, da jo ohranimo, potem pa da jo neprestano krepi.« Iz tega tudi sledi, da se naše molitve ne smejo omejevati predvsem na zemeljske

dobrine, temveč morajo duhovne dobrine biti vedno na prvem mestu in med temi predvsem naša vera. Zato je tudi nujno potrebno, da pogosto hranimo svojo vero z branjem in premišljevanjem Svetega pisma, zlasti evangelijev, pa seveda tudi pisem apostolov.

Fiziki nas učijo, da je naše telo neprestano obsevano od različnih

žarkov, ki prihajajo od predmetov okoli nas, ali pa direktno iz vesolja. Nič manj pogosto in močno je pa tudi naš duh bombardiran od najrazličnejših idej in načel, ki nam prihajajo po časopisih in revijah, ki jih beremo ali gledamo, od radia in televizije in od pogovorov, ki jih imamo z najrazličnejšimi ljudmi. In, na žalost, velika večina teh idej in vtisov danes ni več v skladu z evangelijem in božjo modrostjo, ampak v večini evanelskem duhu prav nasprotna.

Če nočemo postati žrtve vse te neevangeljske ali celo proti

evangeljske 'modrosti', se moramo pogosto vračati k evangeliju, k vztrajnemu in poglobljenemu branju Svetega pisma, torej k premišljevanju Božje besede. Kristusov nauk ne sme ostati neka na površju našega bitja, temveč mora vedno bolj pronicati v našo notranjost in postati polagoma meso našega mesa. Le tako se bomo naučili vse dogajanje v svojem življenju in življenju sveta presojati v Kristusovem duhu. Če ne beremo in ne premišljujemo pogosto evangelijev, tudi če smo nekoč veliko vedeli o Kristusovem nauku, to znanje v našem duhu pogosto zbledi in nima več velikega vpliva ali pa sploh nobenega več na naše vsakdanje življenje.

Namesto po evangeljsko, bomo začeli misliti in presojati kot to dela današnji svet, ki ima svojo 'modrost', ki jo ponuja takorekoč na vsak korak in jo ponuja pogosto zelo prepričljivo.

Seveda ni zadosti, da smo o Kristusovem nauku prepričani. Kljub temu, in morda kljub njegovemu nauku, ostanemo vendar svobodni v svojem delovanju. Od tod nujna potreba, da pogosto tudi razmišljamo o veri, ki nas vedno znova tudi vabi, da se po njej tudi ravnamo. Krepost vere mora namreč v nas ustvariti takorekoč neko versko mentaliteto, to se pravi, neko navado in potrebo, da zmeraj in vse presojamo skladno s Kristusovim naukom in z naukom Cerkve, ki nam ta njegov nauk posreduje.

**Trije »preveč« in trije
»premalo« pogubijo
človeka:**

**Preveč govoriti pa
premalo vedeti; preveč
zapravljati pa premalo
imeti; preveč dobro o
sebi misliti pa premalo
dober biti.**

(Španski pregovor)

ALI SINU »TEŽIM«?

dr. TOMAŽ ERZAR

Sin je star trinajst let in zadnje čase se sploh ne moreva več tako sproščeno pogovarjati, kot sva se preteklo šolsko leto. Iz dneva v dan se mi zdi bolj nevhvaležen in odrezav, jaz pa ga vsak dan vozim na treninge, ga spodbujam, usmerjam in mu svetujem. Pravi, da ga omejujem in da 'težim'? Nočem biti vsiljiv, ampak res ne vem več, kako naj se obnašam, da bo v redu. Če pomislim, kako malo naredijo za svoje sinove drugi očetje, pa me vse skupaj še bolj zaboli.

Stik med očetom in sinom je ena najlepših popotnic, ki jih lahko dasta drug drugemu. Je pa res, da stik z odraščajočim otrokom ni nekaj samodejnega, ampak je živ, se ves čas spreminja in raste, včasih tako hitro, da je otrok že v povsem drugem obdobju, ima drugačne želje in hrepenenja ter strahove, ko starši še 'capljamo' za njim s starimi skrbmi in načrti. Sin vam želi s svojim vedenjem povedati, da se vajini načrti za njegovo prihodnost verjetno že malo razlikujejo. Verjamem, da bi vi v njem najraje že videli odraslega, uspešnega in športnega moškega, on pa v sebi še odkriva novo hrepenenje po druženju, uspehu med vrstniki, išče svoje 'vire' moči, področja, na katerih res doživlja, da je lahko najboljši. Nič nenavadnega ne bi bilo, če bi ga začeli treningi dolgočasiti in bi njegova vnema popustila, sploh če so ga pritegnile druge stvari. Zelo pomembno je tudi, da spoznate, s čim se ukvarjajo njegovi prijatelji, s kom se družijo in kaj je zdaj 'in'. Če pa pogledamo malo globlje, vam sin sporoča, da ga je strah, ker doživlja, da ga s svojimi nasveti 'povozite', da sploh ne veste, o čem razmišlja, kdo je in da

se v vašem usmerjanju ne prepozna več. Skratka, doživlja, da v njem spodbujate svoje hobije, ne njegovih. Delno je to lahko tudi res, vsekakor pa je prvi korak to, da se najprej sami odpoveste svojim načrtom z njim in začnete poslušati njegov svet. Če ga spodbujate v določeno smer, je zelo dobro, da ob tem tudi začutite, ali je to res zanj, ali pa se samo trudi, da bi posvojil to aktivnost, ker ne želi izgubiti vaše naklonjenosti. Zato ga nenehno sprašujte o tem, kaj dela, kaj ga veseli in kaj razmišlja, in se poskušajte s takimi majhnimi koraki udomačiti v njegovem svetu. V njegov svet boste zares vstopili samo, če boste ob tem, ko poskušate stopiti v stik s sinom, začutili strah in ga vzeli resno. Ta strah nas namreč vse sili v neke dejavnosti, prazno govorjenje, bežne stike, vsiljena praznovanja in dajanje neposrečenih daril, ki nas puščajo prazne, razočarane in odtujene.

Pri tem naj vam pomaga žena, sinova mama, ki bo znala začutiti, v čem je vajin sin edinstven, poseben in katera 'žoga', kateri inštrument in kateri predmet je tisti, skozi katerega se lahko najmočneje izraža. Trinajstletnik že potrebuje svoj način

izražanja svojega sveta. Potrebuje občutek, da obvlada svet, da se dobro znajde, da zna sam oditi na trening, da sam določi, ali ga boste peljali vi ali bo tja odšel s prijatelji. Tako se bo učil iz lastnih izkušenj in ne iz vaših.

Iz revije Naša družina

Zakaj punce ne morejo biti Bog?

Naša hčerka je postala prava mala teologinja. Zadnjič mi je postavila vprašanje, zakaj punce ne morejo biti Bog, Jezus je namreč fant.

Katja

Včloveku se od nekdaj skriva želja, da bi bil kakor Bog. V nas je neka ljubosumnost na božjo vsemogočnost. Mogoče se to kaže tudi v za triletno deklico presenetljivem vprašanju, ki ste nam ga zaupali. Čeprav nam zaradi otroške preprostosti in obrnjene logike (Bog ni tisti, ki se je učlovečil, temveč je Jezus postal Bog) izvabi nasmeh, v njem lahko zasledimo prikrite sledi prvih srečanj z lastno omejenostjo in ranljivostjo ter željo, da bi lahko vplivala na potek dogodkov in neomejeno ustvarjala.

Vprašanje vaše hčerke je lahko povod za pogovor o tem, kdo je Bog in kdo smo ljudje v odnosu do njega. Prav tako kot nobena 'punca' tudi noben 'fant' ne more postati Bog, tako da pri razlagi ne gre toliko za poudarjanje moške privilegiranosti. Seveda se teologi ukvarjajo z vprašanjem, zakaj se je Jezus učlovečil kot moški. Naj nakažem samo nekatera njihova razmišljanja. V Svetem pismu je mnogo podob, ki predstavljajo Boga kot ženina in izraelsko ljudstvo kot nevesto, v Jezusu se je ta podoba v polnosti uresničila. Moški je tisti, ki ščiti, ki daje življenje, ženska pa ga sprejema - Jezus je dal svoje življenje za nas. Vendar pa so te razlage za otroka prezahtevne. Mislim, da bo za vašo hčerko dovolj, če ji razložite, da je edini, 'fant',

ki je Bog, Jezus. Božič je dobra priložnost, da ji predstavite, kako in zakaj je prišel na svet, da bo lažje razumela, da ni postal Bog šele po rojstvu. Seveda razlago prilagodite njeni stopnji razumevanja. Razložite ji lahko tudi, da nam ni potrebno biti ljubosumni na božjo 'premoč', ker jo Jezus z veseljem 'deli' z nami. Kot Bog nas vabi, da mu pridemo čim

bliže; z njim smo namreč zelo močni. Če se obrnemo nanj, bo on storil, kar je za nas najbolje. On ve to celo bolje kot mi sami, prav zato tudi ne ustreže vsaki naši prošnji. Torej nič hudega, če nismo bogovi - z Jezusom kljub svoji omejenosti postajamo močni, kot je on.

MARIJA KREBELJ
Iz revije Naša družina

GRAMSCI IN SODOBNO NAPREDNJAŠTVO

Za razvoj sodobnega naprednjaštva lahko zatrdimo, da so važnejše Gramscijeve ideje kakor pa ideje Marxa ali Lenina. Tudi na nevero sodobne argentinske družbe nima nihče večjega vpliva kot ta človek.

V nešteto prilikah sem opozoril na veliko odvisnost naprednjaštva od Gramscijevih idej. Gramsci je bil od dvajsetih let naprej nedvomno najbolj vpliven mislec med marksisti.

V *Catholic.net* najdemo pomembne študije Lucrecija Regoja in drugih o njem. Ker smo že potopljeni v 'napredni' svet, je treba, da poznamo njegove korenine, če hočemo razumeti mišljenje sodobnega sveta. Poskusili bomo to povzeti, kakor je pač mogoče povedati v kratkem članku.

Lahko zatrdimo, da so Gramscijeve ideje za razvoj sodobnega naprednjaštva važnejše od Marxovih ali Leninovih. Ta človek ima največje zasluge za razkristjanjenje naše družbe.

Ko je bil še zelo mlad, pri 35 letih, je bil aretiran in zaprt zaradi svojih revolucionarnih idej ter obsojen na dvajset let zapora. V ječi je prosil za papir in svinčnike in tam napisal svoje strateške ideje v obliki kratkih člankov, kratkih premislekov, nepovezanih komentarjev, nezveznih med seboj, ki so obravnavali najbolj različne teme. Po štirih letih zapora, ko še

ni spolnil eno petino svoje obsodbe, je zbolel za jetiko in bil premeščen v neko kliniko, kjer je umrl l. 1937 kot aretiranec. V teh letih je napolnil petdeset zvezkov s članki in pismi, ki so jih potem njegovi privrženci sestavili v dveh delih in se imenujeta *Zvezki v ječi* in *Zvezki iz ječe*.

Za dosego komunističnih ciljev v bogatih deželah zahoda bi bilo treba najprej uničiti vero, navade in tradicijo ljudstva. Seveda, za to sta bili dve najvažnejši oviri, sovražnici, ki bi ju bilo treba

najprej premagati in uničiti: katoliška Cerkev in krščanska družina, kajti iz teh dveh dejstev je izhajalo 'tisto', kar je oviralo njegov načrt. Strategija, ki jo je predlagal Gramsci, je nasprotna Leninovi. Lenin si je prilastil oblast potem, ko je ustvaril superstrukturo* (vzgojo, ekonomijo, politiko itn.) in od tam je indoktriniral mišljenje nepoučenega ljudstva z materialističnim naukom.

Nasprotno, Gramsci predlaga za latinski svet veliko daljšo pot in jo smatra za potrebno za uspeh komunizma v teh krajih. Predlaga, da se najprej polastijo mišljenja ljudi, uporabljajoč kapitalnost in nadzgradbo, šele potem prevzamejo vladno, ko bi bilo ljudstvo že pripravljeno. Njegov recept je: »Najprej se je treba polastiti sveta idej, da bi naše ideje postale ideje sveta«.

Prvi korak: Končati z vero, s tradicijami in navadami, ki govore o transcendenci, presežnosti človeka.

Taktika 1: Sejati dvome. Smešiti vse vere in tradicije, sledeč slogu Voltaire-a, s kratkimi in dostopnimi sporočili in to z vsemi sredstvi, prikazati jih kot nekaj bedastega, smešnega, zunaj mode. Na ta način bomo zasejali dvome v vernikih v njihovem najintimnejšem prepričanju ali pa bomo dosegli, da se jih bodo vsaj sramovali.

Taktika 2: Sejati nove ideje v njihove dvome. Ne omenjati materializma, kajti verniki poznajo ta izraz in bodo postali pozorni. Poleg tega ima materija veliko vrednost za kristjana (telo, zakramenti, itn.). Treba je govoriti o imanenci (samo sedaj in tukaj), v nasprotnem smislu od transcendence, in poučiti svet, da je imanenten človek, ki misli in živi samo za tukaj in sedaj, nekaj modernega in sodobnega.

Taktika 3: Utišati z obrekovanjem, odprto kritiko, smešenjem in družbenim prezirom vsakega, ki bi si upal zagovarjati ideje o kakšni večnosti ali o transcen-

* nadzgradba = v marksizmu pomeni ideje, značilne ustanove družbe, ki izvirajo iz gospodarske (ekonomske) baze.

dentnem življenju.

Če primerjamo to prvo fazo z dejanskim stanjem v Argentini, vidimo, da zmagujejo na celi črti!

Drugi korak: Ustvariti novo kulturo, kjer za zastareno ne bo mesta. Vsi verski simboli morajo izginiti: križi, duhovniške in redovniške obleke, škapulirji...

Taktika 1: Infiltrirati nadzgradbo. Vstopiti v Cerkev in vzgojne ustanove, da se od tam okrepijo ideje o tem, kaj je moderno in sodobno ter kaj je zastarelo in smešno (Bog in Cerkev, duhovniški celibat). Iztrebiti iz vzgojnih programov vse, kar govori o družinskih tradicijah in o večnem življenju. (Predmet verouk)

Taktika 2: Pridobiti, na katerekoli način, (vključivši podkupnino in izsiljevanje) znane disidentne osebnosti v nadzgradbi, da bi prav oni smešili svoje lastne ustanove in bi na ta način širili naše ideje. Katoliški svet ne bo več vedel, kaj verovati, če dosežemo, da bi nekateri znani duhovniki in škofi razširjali naše ideje znotraj Cerkve in šol. Na isti način bo treba pridobivati umetnike, mislece, časnikarje in pisatelje, ki naj bi smešili vero, tradicije in vsakega, ki bi si jih upal zagovarjati.

Prilastili so si skoraj vsa sredstva širjenja za mase: TV, radia, časopisja ...

Tretji korak: Šele tedaj polastiti se politične družbe, ki bo vplivala s silo, s pomočjo zakonov in norm, na tisto civilno družbo, ki že misli kakor mi ali niti ne ve, kaj misli, ali jo je vsaj strah reči to, kar misli.

Se pridobi z levičarskimi strankami, neodvisneži, ... in z velikim delom teh, ki živijo od oblasti.

Četrty korak: Prevzeti vlado in zaključiti načrt (Zmagati na volitvah na kakršen koli način in za vsako ceno!). Tako bomo dosegli diktaturo ljudstva, kajti ljudstvo (odvisno samo od naprednjaške osveščenosti) bo istega mišljenja kakor mi in bo podprlo vse naše iniciative kakor da bi bile lastne.

Ne pove nam, zakaj delavci uhajajo iz komunističnega raja, celo v nevarnosti za svoja življenja, da zbežijo ali emigrirajo h kapitalistom? Južna Amerika

še vedno sanja o proletarski revoluciji, ki naj bi jo rešila zaostalosti, in ne ve, zakaj je padel berlinski zid in kaj je to pomenilo za Sovjetsko zvezo in nekdanje satelitske države.

To je, v bežnih obrisih, Gramscijeva strategija.

Naši progresisti, ki niso prispevali najmanjše ideje k socializmu, se omejujejo na ukaze nadrejenih in delajo samo to, kar so delali vedno: napadajo Cerkev, družino, šolanje in ponižujejo družbo, da bi na njenih ruševinah zgradili: kaj? Do danes so se vsi marksistični načrti s hrupom izjalovili. Njihovo najboljšo orožje sta laž in (demagogija) slepljenje ljudi, z zamenjavo pomena besed, skrivajoč tisto, kar jih ne zanima, nenehno ponavljajoč, kar jim prija ... Njihovi bedasti pojmi o enakosti, bratstvu, zakonski zvezi, spolnosti, splavu, evtanaziji... po-

navljani tisočkrat, zaviti v ovčjo kožo, prodirajo v celotno zahodno družbo – evropsko in amerikkansko – s pomočjo in pritiskom Unesco-ja, ONU-ja in velikih multinacionalk.

To so ideje 20. in 30. desetletja prejšnjega stoletja. Zastarele, izjalovljene ideje, brez drugih zahtev kakor izločiti Boga iz življenja človeka, da z njim manipulirajo po svoji volji. Že vemo: kadar izgine Bog iz neke družbe, se nanjo zgrnejo nesreče – liberalizem, fašizem, komunizem ter drugi totalitarizmi, ... smrt in beda jih spremljata. Če zmagajo, oni postanejo novi bogovi, reveži postanejo še večji reveži, vsiljujejo pa svoje moralne dogme – če sploh imajo kakšno moralo – in vse, kar iz tega nastane, je zamenjava kulture ljubezni za kulturo sovraštva, kulture življenja za kulturo smrti.

Alejo Fernández Pérez
Prevedel Marjan Hribar

GRE ZA LJUBEZEN

Veliko stori, kdor malo stori, ampak stori to, kar more storiti.

(Sv. Janez Bosko)

Neka gospa je zapisala tole zgodbo: Bilo je v Italiji, v Palermu. Na dogovorjenem križišču sem čakala sestro in opazovala bučno sicilijansko cestno življenje. Nedaleč od mene, na vogalu, je stal fantek kakih osem let, držal v rokah snop razglednic in kričal na vse grlo: »Dieci cartoline – soltanto due lire! Zehn Karten nur zwei Lire! Dix cartes – seulement deux lires! Ten cards – only two lire!«

Morala sem se nasmehniti njegovim izgovorjavi tujih jezikov, njegovi živahni vlnudnosti do kupcev, njegovi kodrasti glavi.

Zdaj me je opazil tudi on. Hitro se mi je približal in mi začel zgovorno ponujati razglednice v vseh jezikih. Ni imel najlepših razglednic, ampak ves njegov način je bil tako prikupen, da mu nisem mogla odreči. Medtem ko sem izbirala razglednice, sem ga vprašala: »Koliko jezikov pa znaš ti?«

Zelo resno mi je odgovoril, kot da ima za seboj univerzo: »Štiri.« »Mojega pa ne znaš,« sem rekla. »Kateri jezik pa govorite vi?« »Slovenski.« »Slovenski?«

Pomolčal je, kot da nekaj premišljuje, nato pa je vprašal: »Kako bi se reklo po slovensko Dieci cartoline – soltanto due lire?«

»Deset razglednic – samo dve liri!« Prodorno me je gledal s svojimi živimi,

črnimi očmi. Morala sem mu ponoviti. Nato je ponovil on. Trikrat. Štirikrat. Tedaj pa se je že zadr, da mi je šlo skozi kosti in mozeg: »Deset razglednic – samo dve liri!«

Vtem je prišla moja sestra. Začudeno je gledala kodrolaščka in ko sem ji hitro razložila, kako si je želel naučiti tudi našega jezika, si je še ona izbrala nekaj razglednic.

Nato sva šli svojo pot. Bili sva že precej daleč, a še vedno se je skozi ves južnaški trušč slišal otrokov zvoneči glas. Če bi bil zdaj kdo fantka vprašal, koliko jezikov zna, bi bil gotovo zmagoslavno rekel: »Pet.«

Naslednjega dne naju je s sestro pot spet vodila tam mimo in resnično ganjeni sva bili, ko sva že od daleč zaslišali malega Palermčana z jasno izgovorjavo kričati: »Dieci cartoline ...«

Na koncu je gospa zgodbo takole komentirala:

Vesela anekdota s potovanja? Več! Ta otrok me je hotel razveseliti!

To sem mu brala v očeh. In storil je, kot mu je narekoval trenutek. Mogoče je razveselil še kakega Slovenca, ki ga je zaneslo v Palermo?

Ali smo tudi mi vselej tako hitro pripravljeni razveseliti koga? Z majhnim ali z velikim naporom? Pa saj ne gre za napor. Gre za ljubezen.

Rov sv. Barbare razgalja »industrializacijo pobijanja«

PAVEL JAMNIK, pomočnik direktorja kriminalistične policije generalne policijske uprave je tudi član vladne komisije za vprašanja prikritih grobišč v mandatu prejšnje vlade. Iz intervjuja za Družino, v katerem je razkril svoj pogled na dosedaj razkrite skrivnosti rova sv. Barbare v Hudi Jami na Laškem, povzemamo naslednje:

Zakaj je vladna komisija za reševanje vprašanj prikritih grobišč lani za izkop izbrala prav rov Barbara v Hudi Jami pri Laškem?

Morda se kdo sprašuje, zakaj smo to lokacijo izbrali šele zdaj. Za to sta vsaj dva razloga. Prvi je tehnične narave. V prvi fazi smo se namreč lotili manjših zadev, saj še nismo točno vedeli, kako se lotiti dela. Treba je bilo šele postaviti metodologijo tako sondiranja kot prekopov in neodgovorno bi bilo, če bi takoj 'štartali' z eno najbolj zahtevnih zadev. Najprej smo torej morali izpopolniti samo metodo. Drugi razlog pa je povezan z dostopnostjo informacij. Barbarin rov od vsega početka raziskovanja povojnih pobojev velja za eno največjih skrivnosti. Poleg Ušivih jam ...

... ki jih 'ni', kot da so izpuhtele!

Vemo, da nekje ta jama je, pa je nikakor ne najdemo. No, o Barbarinem rovu se je vendarle vedelo, kje je, drugo pa je bilo bolj ali manj stvar domnev. Po ohranjenem načrtu jame naj bi bilo kakšnih 500 metrov globoko v jami grobišče, v katerega naj bi zmetali več sto ali več tisoč ljudi. Skoraj nobenih podatkov nismo imeli o sami izvedbi poboja, tudi lokacija je bistveno drugačna od večine prizorišč, kjer so isti čas izvajali poboje. Na drugih grobiščih recimo puščajo kosti, da ležijo po gozdu, raznašajo jih lisice, v rudniškem rovu pa ljudi spravijo globoko pod zemljo, pobite zazidajo, do 90. let prejšnjega stoletja državna varnost ščiti dostop do betonske pregrade. Vse to stopnjuje skrivnostnost, seveda pa tudi zanimanje.

Barbarin rov

S kakšnimi pričakovanji ste torej stopili pred prvo pregrado v rovu?

Ko smo avgusta lani začeli z deli in se je zbrala celotna ekipa – Dežman iz komisije za grobišča, kriminalisti, dr. Ferenc, ki je evidentiral grobišča, rudarji – smo bili vsi skupaj prepričani, da bomo čez pol ure, ko bo prebita pregrada, že pri posmrtnih ostankih. Prebili smo zid in ugotovili, da je zadaj vse zasuto. To se je potem ponavljalo ob vsaki pregradi, vendar z neko spremembo. Če smo bili pri prvi prepričani, da bomo v pol ure 'tam', so bila ob vsaki naslednji naša pričakovanja, da se bo dalo hitro prebiti naprej, manjša. Pri prebijanju zadnje pregrade tako nihče ni več upal, da se bo za njo res dalo iti naprej. Zato takšno presenečenje, kot da smo po mesecih kopanja z danes na jutri prišli do

trupel. Po stotih metrih zasutega rudnika smo – vsaj na simbolni ravni – imeli občutek, kot da se pregrade in zasutja sploh nikdar ne bodo nehala.

Po enajsti pregradi niste zagledali zasutja, kakršna ste srečevali mesece prej, temveč prizor, zaradi katerega so menda vsi navzoči iz jame prišli objokani ...

No, vsi iz jame nismo prišli objokani, res pa je, da smo bili vsi pretreseni.

Zadeva je potekala takole. Vodja izkopavanja Mehmedalija Alić nas je obvestil o preboju pregrade. Oglasil sem se pri njem v rudniku in povedal mi je, da se je splazil čez dva metra ilovnate pregrade in da se zadaj vidi okostje in čevlji. Že prej je bilo s tožilcem dogovorjeno, da se bodo tisti trenutek, ko bo

najdeno prvo okostje za nezasutim delom, rudarska dela ustavila in bo takoj opravljen kriminalistično-tehnični ogled. Pri prvih pregradah, ko smo pričakovali hiter preboj, smo še imeli pripravljene vse ekipe, pozneje, ko smo že skoraj mislili, da nikoli ne bo nič, pa nas je dejstvo, da je pregrad konec, presenetilo. Ko smo čez eno uro, ko smo sklicali vse ekipe – tožilca, kriminalistične tehnike, kriminaliste – začeli ogled, smo šli čez ilovnato pregrado in bili tako prvi, ki smo po 60 letih vstopili v ta prostor. Že samo ta občutek je ... poseben. Ne želim izbirati velikih besed, ker jih tudi ne znam. Hodili smo med množico čevljev, naleteli na prvo okostje. Že ta prvi skellet je bil pretresljiv: v čevljih, v anatomskega položaju. Ko smo šli naprej, smo prišli do jaška. Ta je tako postavljen, da se vanj ne da pogledati brez nevarnosti. Ves čas smo skrbeli, da se ne bi komu kaj naredilo. Aparat za CO₂ je piskal. Alič je ves čas govoril: »še je v redu«, »ni nevarnosti«, »lahko še gledamo«. V jašek torej ni bilo mogoče pogledati, videlo pa se je, da je pot po rovu mogoče nadaljevati. Ko smo prišli mimo jaška, smo opazili brežino (=vzpetina), ki je zdrsela dol. Šli smo preko nje. Prvi je šel Alič z aparaturο za merjenje plinov. Ko je posvetil v rov, je spustil krik, ki je bil zame morda bolj pretresljiv kot pogled na trupla. To je bil krik groze, ko je zagledal vso to množico mrtvih. Tudi drugi smo takoj pristopili in videli prizor, kakršnega na tem svetu verjetno ni videl še

nihče. Kolikor vemo, tega ni videl še nihče. Zaradi pogojev v jami so okostja ohranjena tako, da res vidiš ljudi, ne samo okostja. Vidiš, kako plezajo ven ...

Tudi ljudi, kot je strokovnjak sodne medicine dr. Jože Balažič, ki že vse življenje gleda mrtve, tudi hudo iznakažena trupla, je to pretreslo. Ta pogled na ljudi, kot da lezejo drug preko drugega.

Ali je Barbarin rov mogoče primerjati s Konfinom in Slovensko Bistrico? Tudi tam je šlo za 'zaprte prostore', torej brezno in zaklonišče ...

Če se pogovarjava o pogledu na

Huda jama

posmrtno ostanke, ni primerjave. V Slovenski Bistrici so bila trupla zasuta. Nekatera so bila tam dejansko v fazi mumifikacije in so imela bolj ohranjena tkiva kot v Barbarinem rovu. Enako grozno, toda sam pogled na množico nekaj sto ljudi, pri katerih je videti podrobnosti, kako je drug lezel mimo drugega, pa je ... To se ne da popisati.

Ali so vam izkušnje iz Konfina in Slovenske Bistrice vendarle pomagale pri odpiranju Hude Jame?

Tudi tu vam moram odgovoriti nikalno. Položaj je čisto drugačen. V Konfinu so bila trupla premešana. Verjetno bodo tudi tukaj premešana. Ko je predstavnik sodne medicine nekaj trupel, do katerih je mogoč dostop, pregledal, se je ob dotiku vrhnja plast, ki je zelo prhka, takoj raztresla. V Konfinu je bilo to mešanje kosti zaradi padca trupel v globino vendarle povsem drugačno, tudi razmere za delo so bile drugačne. Posebnost Slovenske Bistrice pa je bilo, da so bili pobiti tam zasuti, da je bilo mogoče odkopavati drugega za drugim. Tudi tam so bili pogoji za delo specifični, v marsičem celo težji kot bodo od zdaj naprej v Barbarinem rovu.

Prav to je ena izmed značilnosti raziskovanja grobišč. Vsako je zgodba zase. Grobišče, kot je Barbarin rov, pa je seveda zgodba z veliko začetnico, ker je to nekaj, česar doslej še nihče ni počel.

Eden od možnih vzrokov smrti žrtev v Barbarinem rovu so bili udarci s topimi predmeti. Nekate-

re do zdaj znane podrobnosti po zbuja domnevo, da je bilo precej žrtev v rovu zazidanih živih.

Peljete me na zelo spolzko področje. Raje vidim, da se pogovarjava o dejstvih, ki jih poznamo, vse drugo je ugibanje. A če glede na položaj trupel in glede na prve ugotovitve dr. Balažiča vendarle skušam odgovoriti na vprašanje, ali so bili ljudje zmetani v rov živi ali mrtvi, je moj odgovor: človek ne umre tako hitro, kot se morda komu zdi. Življenje se ne konča tako kot v ameriških filmih. Če

je nekoga zadel udarec, še ne pomeni, da ga je tudi ubil. Seveda je bil poškodovan, padel je, izgubil zavest, toda že nekaj trenutkov pozneje se je lahko prebudil in se je skušal rešiti, pa se pač ni mogel.

V primeru Barbarinega rova imamo opravka z ljudmi, ki so pobijali oziroma so bili prisiljeni pobijati, ki bi lahko kaj povedali o tistih, ki so jim to naročili. Imamo opravka pa tudi z najbrž kar številčno ekipo, ki je žrtve pobojev skrila. Narediti stometrski »čep« iz številnih pregrad in velike količine navoženega materiala ni moglo biti ravno preprosto. Če so rudarji lani in letos skoraj sedem mesecev to zasutje praznili, so tudi za polnjenje rova najbrž porabili kar nekaj časa.

Vsaj dva meseca.

Tu in tam, resda zelo ob robu, je slišati pomisleke, ali je v času gospodarske krize smiselno namenjati javni denar odpiranju množičnih grobišč. Vaš odgovor na tak pomislek?

Gre za postavljanje prioritet. Nekomu se nekaj zdi manj pomembno, drugemu je ista stvar zelo pomembna. Nekdo res lahko reče: v času, ko ljudje izgubljajo službe, 'mečejo' denar za odkopavanje okostnjakov. Navsezadnje je to res nekakšen argument. Tisti, ki ga zagovarja, je v njegovo težo verjetno tudi prepričan. V vladni komisiji pa smo bili prepričani, da je to civilizacijsko dejanje treba opraviti. Kaj vse na tem svetu zelo veliko stane, pa nima skoraj nobenega pomena! Tole pa, kolikor bo že stalo, ima še kako velik pomen: javnost naj nazorno vidi, na kakšen način se konflikti pač ne smejo »reševati«. In za tako ugotovitev je vsaka porabljen finančna vsota nizka!

Barbarin rov pa ima še en pomen, saj je tako rekoč učbeniška potrditev tistega, čemur svetovna literatura, ki obravnava genocid in množične poboje, pravi 'industrializacija pobijanja'. Ta rudnik nazorno razgali to industrializacijo v vseh njenih fazah. Prva faza: najti lokacijo. Našli so jo v opuščenem rudniku. Pre-

bili so opečnato pregrado, da so omogočili izvedbo druge faze, industrijsko operacijo, v tem primeru poboj. Naslednja faza je izvedba: kot v tovarni stalijo železo, da nekaj naredijo, so oni pobijali. Ko je bila 'proizvodnja' končana, pa je bilo treba mesto, kjer se je odvijala, sanirati. Ta faza industrijskega načina pobijanja se je v Barbarinem rovu zaključila s tem, da so rov zaprli, da je bila lokacija poboja 60 let nedostopna, da je bila tako zavarovana, da ni vplivala na okolico in da okolica ni vplivala nanjo. Ko tovarno zaprejo, zasadijo travo, da čez čas nihče več ne ve, da je kdaj tam stala.

Pa vendar: kar je bilo skrito, se je razkrilo!

Prav v tem je globlji pomen in smisel našega dela. To je tisto, kar pri razumnih ljudeh odtehta vsoto, ki je bila in še bo namenjena za te raziskave.

Kakšni bodo nadaljnji koraki v Barbarinem rovu?

Kolikor je sedaj sprejetih odločitev, bo policija podala predlog tožilcu za postopek s trupli. Tožilec bo pobudo policije posredoval preiskovalnemu sodniku, ta pa se bo odločil za obseg postopka, določil bo časovne termine, vprašanja, na katera bi rad dobil odgovore v zvezi s trupli. Potem bo *Inštitut za sodno medicino* začel z ekspertizo okostij. Vsa bodo po opravljeni sodnomedicinski analizi odpeljana v kostnico v Maribor.

Tudi ta kostnica govori o tem, da je komisija za grobišča v zadnjem obdobju stvari res zastavila v pravi smeri. Nekajkrat so nam očitali – zdaj govorim kot član komisije –, da koplremo in kažemo kosti. Ni res! Komisija je evidentirala grobišča in opravljala potrjevanja grobišč s sondiranjem, pri katerih so se naredili posegi samo do odkritja kosti. Sonde so se potem takoj zaprle. Nobenih kosti iz njih nismo kakor koli razkazovali. Mimogrede, do sedaj je bilo opravljeno že več kot sto sondiranj. Izvedli pa smo nekaj prekopov. Posmrtni ostanki žrtev pobojev so bili najdeni tudi po drugih poteh, recimo ob gradbenih

delih, kot se je to zgodilo v Lescah pri gradnji avtoceste. Ti ostanki so se v preteklosti nabirali na različnih lokacijah po Sloveniji, od *Inštituta za sodno medicino* do krajevnih pokopališč. Za ureditev takih razmer je komisija predlagala postavitev kostnic. Nacrtovali smo regijske kostnice, za zdaj pa je bilo mogoče narediti to le v Mariboru. Vanjo bodo šli samo nekaj tednov po pridobitvi uporabnega dovoljenja posmrtni ostanki iz Barbarinega rova.

Potem je na vrsti raziskava obeh vertikalnih jaškov. Kaj si obetate od nje?

Spet ne želim iti na raven uganj, temveč bi želel govoriti le o tem, kar je jasno. Ta trenutek ne vemo, kaj je v vertikalnih jaških. Ko bomo to ugotovili, bo treba sprejeti določene odločitve. Kakšne bodo, še ni mogoče reči. Najprej je treba rešiti stvari z okostji, ki so dostopna v vodoravnem rovu.

Ali vas smem za konec prositi še za neko pojasnilo? Kaj ste imeli v mislih, ko ste tisti torek po pretresljivem odkritju takoj po prihodu iz rova rekli, da se počutite kot »grdo posiljen od zgodovine«? Res nenavadna misel.

Zakaj sem jo izrekel? Že ko smo stopali po rovu proti izhodu, v popolni tišini, se mi je nekako začela vsiljevati ta prisrčnost. Večina posiljevalcev je do svoje bodoče žrtve na začetku zelo prijazna, in sicer zato, da jo 'kupi', da zbudi v njej zaupanje, potem pa se posiljevalec pokaže v vsej svoji izprijeni nasilnosti. Zgodovina, ki smo se je mi učili – saj se je tudi sami gotovo spomnite! –, je bila ena sama prijaznost, eno samo poštenje, sami boji za čiste ideale. Ko pa vidiš, kaj se je dogajalo v resnici, spoznaš, da si bil od te 'lepe' zgodovine pravzaprav posiljen. V Barbarinem rovu se še bolj kot kjer koli drugje nisem mogel znebiti tega spoznanja. In verjetno imajo ob vseh teh posnetkih Barbarinega rova tudi naši učitelji zgodovine zelo, zelo slab občutek.

*Pogovarjal se je
BOGOMIR ŠTEFANIČ ml.*

Kako poroča

španski spletni časopis *Libertad Digital* o Hudi Jami!

Grobišče, ki odkriva eno največjih morišč druge svetovne vojne

Goli, pobiti s topimi predmeti in posuti z apnom: nedavno najdišče tisočev trupel v zapuščenem rudniku v Sloveniji je razgalilo poboj vojakov, nacističnih kolaboracionistov, in njihovih svojcev, ki so ga izvedli jugoslovanski partizani. Gre za eno največjih morišč druge svetovne vojne.

LD (EFE) Počasi se veča vednost o podrobnostih tega grozodejstva iz konca vojne, ki ga predstavlja odkop morišča v Hudi Jami in se domneva, da je v njem 5000 trupel, mnoga od njih mumificirana (nerazpadla).

»Kar smo doslej res videli, je 300 mumificiranih trupel, pod katerimi pa sta dva jaška s skupno prostornino 500 kubičnih metrov, v katerih so posmrtni ostanki najmanj 5000 drugih žrtev,« je izjavil Marko Štrovs, eden od odgovornih za to najdbo.

Štrovs, član vladne komisije za vojaška grobišča, je pojasnil, da so zapuščeni rudnik raziskovali že od meseca avgusta, ker so domnevali, da prikriva grobišče z žrtvami iz druge svetovne vojne.

Po prvih raziskovanjih so prišli do ugotovitve, da so peljali žrtve še žive v rudnik in jih tam pobili s topimi predmeti, dozdevno z rudarskimi krampi. Potem so jih posuli z apnom, prostor pa zapečatili z debelo plastjo železobetona, da so prikrili poboj.

»Zaradi velikega števila žrtev in pomanjkanja kisika je mnogo trupel mumificiranih, ki niso popolnoma razpadla,« je razlagal Štrovs. »Videl sem cele noge, dele telesa,« je povedal raziskovalec tega strahotnega odkritja.

Obseg morije je takšen, da Jože Dežman, šef državne komisije za vojne žrtve, smatra to morišče za eno največjih morišč druge svetovne vojne. »Žrtve so bile prisiljene vstopiti

gole 400 metrov globoko v hrib v rudnik, kjer so jih pobili z različnimi topimi predmeti,« je izjavil.

Dodal je, »po ostankih, ki smo jih videli, dozdevamo, da so Hrvati in Slovenci. Sodeč po vojaških čevljih, so bili v večini vojaki, a tudi civilisti,« je poudaril. Na podlagi zgodovinskih pričevanj gre verjetno za trupla slovenskih in hrvaških vojakov, ki so se bojevali skupaj z nacisti, pa tudi njihovi svojci in nemški vojaki, ki so bili leta 1945 vrženi v rudnik.

»Vsi točno vemo, kdo so storili zločine. Vojaška enota pod vodstvom komandanta Tonija Antona Riček. Za pokol je odgovorna prva slovenska divizija Ljudke obrambe, drugi bataljon tretje brigade,« je dejal.

Državna tožilka, Slovenka Barbara Brezigar, je včeraj obljubila, da bo obiskala morišče in da bodo odgovorni postavljeni pred sodišče, če so še živi. To je ena od 600 množičnih morišč, v kateri so žrtve druge svetovne vojne v Sloveniji. Največje je bilo odkrito 2007 v Tezmem, na severu Slovenije, s posmrtnimi ostanki 15.000 vojnih žrtev, po večini hrvaški vojaki, fašisti (ustaši), in njihovi svojci.

Gre za vojaške formacije, ki so simpatizirale z nacisti in so ob koncu druge svetovne vojne skušale zbežati pred zmagujočo protifašistično gverilo pod vodstvom Josipa Broza »Tita«, da bi se predale vojaškim silam zaveznikov, ki so bile v sosednji Avstriji, od katerih so pričakovali boljše ravnanje. Zavezniške enote so jih namreč s prisilo vrnila v takratno Jugoslavijo, kjer so postali vojni ujetniki komunističnih partizanov.

+

Tako poročajo slovenski mediji novico o tem zločinu. Tako, kot se doma še danes učijo zgodovino: partizani so borci proti okupatorju in osvoboditelji, tisti, ki so se uprli njihovemu medvojnemu terorju, so pa fašisti in nacistični kolaboracionisti.

V istem smislu je potekala tudi sprava v Rogu: medtem ko se je tajnik

KP Kučan v imenu »osvoboditeljev« obtožil množičnega poboja razoroženih domobrancev po koncu vojne, je storil isto ljubljanski nadškof dr. A. Šuštar v imenu »narodnih izdajalcev« in domobranskega upora proti partizanom med vojno. Nihče se ni vprašal, zakaj so med vojno nastali vaški stražarji in domobranci, zakaj so partizani že prej morili neoborožene rojake in jih klevetali z narodnimi izdajalci. Zato je »roška sprava« koristila samo njim, pa čeprav imajo na vesti tak zločin, kot je pomor domobranske vojske in čeprav niso izgnali okupatorjev ne osvobodili našega naroda. Vemo, da so po koncu vojne in odhodu nemške vojske »osvoboditelji« postali novi okupatorji, hušji od prejšnjih.

Vsaka sprava, ki ne spoštuje zgodovinske resnice, je krivična in nemogoča. Zlasti še, dokler bodo zagovarjali takšno NOB celo pošten, žal nevedni, ljudje.

S.S.

Sleherni greh, ki ga bom nosil, bom plačal pozneje, morda čez tisoč in tisoč let ... Členek, ki ga bom pustil zarjaveti, bo morda vzrok, da se pretrga celotna veriga .

Mahatma Gandhi

Nemarnost, da bi se bojevali zoper sile, ki razdirajo pamet in dušo, je glavni krivec, da živimo v svetu, polnem zunanjih vojn. Kdor ne najde nobenega sovražnika v svoji notranjosti, ga bo našel zunaj. Karkoli se dogaja v duši, se dogaja tudi v svetu. Če duša živi v nepravčnosti, bo tudi svet raztrgan.

Fulton Sheen

Odprto pismo predsedniku republike dr. Danilu Türku

Gospod predsednik!

Naslavljam to pismo na Vas kot nosilca najvišjega častnega naslova v državi. Položajno čast Vam priznavajo vsi državljani, saj Vam je bila legitimno podeljena.

Objektivni častni položaj pa mora spremljati stopnja osebne častivrednosti, ki tudi zadeva javni interes. Ugled države se meri tudi po osebni podobi njenega najvišjega predstavnika.

V tem pogledu me zadnje tedne vznemirjajo pojavi, ki bi lahko ogrozili Vaš javni ugled. Mislim predvsem na odzive po odkritju enega od tolikih grobišč.

Ne vznemirja me toliko Vaša beseda v Trbovljah. Štejem jo za besedni spodrselj, ki Vas je spravil v zadrego, iz katere bi se častno izvili s preklicem in obžalovanjem. Široka javnost, ki je besedo drugorazrednost razumela kot omalovaževanje tragike in zločina, bi ne imela vtisa, da ste neobčutljivi in pristrani.

Ko ni bilo obžalovanja nesrečnega izraza, me je bolj zaskrbelo Vaše pojasnjevanje, kam ste merili z izrazom, namreč na politično manipuliranje. Tu smo se pa znašli pred zapletom. O manipuliranju Vas niso vprašali, vendar ste ga izpostavili, hkrati pa vendar označili za manj pomembno. Namesto opravičila je javnost doživela izmikavanje v prazno.

Ni lahko sprejeti niti Vašega prizadevanja za ublaževanje javne zgroženosti nad hudodelstvi. Ta sicer obsojate, a jih obenem primerjate z dogajanjem drugje v Evropi. Vaše ravnanje se približuje delnemu zmanjševanju krivde storilcev, češ, povsod so tako ravnali in bi bilo nenavadno, če ne bi tudi pri nas. Kakšen nagib imate za to relativiziranje? Sicer pa bi bilo prav, da bi povedali, kje so premagance, tudi njihove ženske in otroke, mučili, vezali z žico, sistematično množinsko streljali ali jim razbijali glave, jih zakopavali ali žive metali v

BOŽIDAR FINK

jame in rove ter za njimi brisali sledi. Sklicevanje na druga hudodelstva nikoli ne zmanjšuje krivde, večja zločinskost pa sploh nagiba k strožjemu kaznovanju.

Z opozarjanjem na pomore drugje v Evropi odvrčate pozornost od krivih za pomore pri nas. Količnik je bilo tega drugje, je bilo večinoma izživiljanje zmagovalcev nad tujimi poraženci. Pri nas pa je komunistična partija po naklepu o svetovni revoluciji iztrebljala aktualne in potencialne politične nasprotnike. Pobijanje v revoluciji in po njej je bilo ideološko in notranjepolitično zasnovano. Ni šlo za razpoložensko znašanje nad premaganci, ampak za načrtno genocidno uničevanje politične skupine. Torej vse drugače kot kjer koli drugje.

Dne 20. junija lanskega leta ste se ponovno pietetno poklonili žrtvam iz Rodika, in sicer petim mladim ljudem in očetu petih otrok, ki jih je pobila nacistična vojska. Take pietete bi od Vas pričakovali tudi te dni ob neprimerljivih primerih. Tam

ste rekli, da brez fašizma ne bi bilo posledic druge svetovne vojne in ne povojnih obračunavanj, pa tudi ne prevlade stalinizma, nedemokratske komunistične oblasti in kršitev človekovih pravic. Dovoljujem si te besede dopolniti takole. Dve zločinski ideologiji sta začeli vojno proti demokratičnim silam. Na Slovenskem je sovražna okupacija dala tretji zločinski ideologiji edino priložnost, da je sprožila revolucijo, z nasiljem pripeljala na oblast partijo, potem ko je z ustrahovanjem in pomori na koncu onemogočila vsako opozicijo. Res je torej, da brez nacizma in fašizma ne bi bilo vojne, a brez te tudi ne bi bilo komunistične revolucije in po letu 1945 ne bi bilo eksodusa ne domače strahovlade. Upam, da tak razvoj tudi Vi obžalujete in da se boste odrekli domačim dejavnikom, ki so ga povzročali.

Pri tem Vas moram spomniti zelo poudarjeno na tisto, kar ste govorili ob spominu na umrle v Rodiku leto prej, natančno 23. junija 2007. Tam ste rekli, da so v zgodovini pisju vedno dobrodošle nove osvetlitve in razlage in da je nujno vsestransko osvetljevanje dogodkov iz preteklosti. Vseeno pa ste ocenili partizanski boj kot temeljno pozitivno vrednoto, o kateri menda ne bi smelo biti novega ocenjevanja. Potem pa ste izrekli tole, citiram po Delu in Dnevniku: »Dejstvo, da je komunistična partija kot ena od organizatoric odpora zlorabila partizanstvo za lastno osvojitve oblasti in da je s partizanstvom legitimirala nedemokratski politični sistem, je treba priznati.« Upam, da se izjavi ne odrekate in vztrajate na stališču, da je bilo partizanstvo orodje partije, ki ga je uporabila za nasilno uvedbo diktatorske oblasti. Morda boste sprejemali tudi, da je partija partizanstvo ne samo zlorabila, ampak po svojih načrtih sploh dala pobudo zanj in ga vodila. Pošten namen iskrenih borcev za svobodo lahko ocenjujemo kot pozitivno, ne moremo pa pozitivno vrednotiti institucionaliziranega partizanstva, saj je bilo po Vaši ugotovitvi orodje zla. Častno bi bilo, da ostajate pri vseh svojih besedah in oblikujete stališča brez zahajanja v protislovje.

Visoki položaj Vam nalaga skrb

za pospeševanje medsebojnega razumevanja in mirnega družbenega sožitja. V tej smeri kdaj vabite k narodni spravi in mislim, da je Vaše poslanstvo tudi nakazovanje poti do nje. S svojega družbenega položaja bi mogli zastaviti tudi svoj osebni ugled in poskušati doseči, da se iskreni borci proti okupatorjem odrečejo nekdanji navezi s komunistično partijo in režimom ter izrečejo obžalovanje nad vsem hudim med revolucijo in po njej, ki se je zgodilo v njihovem imenu in z njihovim sodelovanjem. Na drugi strani pa bi moralo obveljati tudi po Vašem prizadevanju, da so se nasprotniki partizanstva bojevali za narod in domovino ter da se uvrščajo k zgodovinskim dejavnikom narodne svo-

bode in časti. Brez teh pogojev bo govorjenje o spravi iluzorno, saj je očitno, da se morejo spraviti samo moralno primerljive strani. Narodni heroji ne morejo sesti k pogajalski mizi z narodnimi izdajalci.

Gospod predsednik, od Vas pričakujem, da boste jasno in nepristransko ocenjevali preteklost, gojili enako sočutje do vseh, ki so doživljali in še doživljajo krivice, se zavzemali za popraviljanje vsakršne škode, tudi tiste, ki zadeva čast in dobro ime, ter poguma pri odstopanju od vsiljenih ustaljenih naravnih.

Želim Vam, da uživate kar največje spoštovanje pri državljanih in v svetu.

Božidar Fink

NOVA SLOVENSKA ZAVEZA

Ljubljana, Beethovnova ulica 5/II

Odprto pismo proti malikovanju zločinca

Spoštovani dr. Danilo Türk, predsednik republike!

Na navadna pisma nam ne odgovorite, zato vam tokrat pišemo odprto pismo o vaši izjavi, ki jo je 22. marca 2009 objavila STA. Na vprašanje o imenovanju po maršalu Titu ste povedali: »**Maršal Tito je bil velika, pa tudi kompleksna zgodovinska osebnost, izjemno pomembna za slovenski narod.**«

Tak slavospev velikemu morilcu ste izpovedali v času, ko Slovenijo pretresa grozljivo odkritje maršalove zločinske kompleksnosti v Hudi jami, v času, ko se kljub pleskanju še razločno bere vaša izjava o drugorazrednosti takšne teme in ko na kraju neznanskega zločina žrtvam še niste prižgali niti simbolne svečke.

Ni mogoče spregledati, da ste si javni poklon največjemu jugoslovanskemu diktatorju dovolili v času, ko v Evropi in svetu mnogi podpisujejo Praško deklaracijo o evropski vesti in komunizmu s prvim

Anton Drobnič

podpisnikom Vaclavom Havlom, v tednu, ko je v Bruslju tekla razprava Evropske zveze o totalitarnih sistemih nacizma in komunizma, in

samo nekaj mesecev preden bo Slovenija predsedovala Evropskemu svetu, ki bo razpravljal o človekovih pravicah.

Ne moremo si misliti, da so vse te in še druge sočasnosti z vašo izjavo samo naključje. Izjava je očitno izraz vaše resničnosti, vaše osebne skladnosti z ideologijo sovraštva, katere zločinski voditelj je bil boljševiški maršal. Kar ste prej z raznimi dejanji že večkrat pokazali, ste sedaj jasno izpovedali: Nekdanji svet boljševiškega terorja je tudi vaš svet. Vaša misel in beseda občudujeta zlagano balkansko preteklost, zato v vas ni prihodnosti slovenskega naroda!

Navaden državljani sme tako razmišljati in govoriti o diktatorjih, dokler ne krši zakona. Niti kakšni občinski svetniki, ki jim zaradi odvisnosti od enoumne titovske preteklosti že zmanjkuje zdrave razsodnosti, državi še niso v nevarnost. Vi pa niste neodgovoren državljani in ne v preteklosti zgubljen občinski odbornik. Ste najvišji predstavnik suverene države, katerega glavna dolžnost je skrbeti, da ne bo dajal slabih izjav in da bo v pravem trenutku znal vsaj molčati. Vaša dejanja zadnjih tednov kažejo, da teh dolžnosti ne morete izpolniti in niste vedno sposobni niti umno govoriti in ne modro molčati.

V vsakem primeru pa ste, ne glede na vaše vladarske sposobnosti in znanje, dolžni ravnati v skladu z ustavnim redom države, ki jo predstavljate. Temeljna ustavna listina o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije nedvoumno določa, da je samostojnost in neodvisnost Republike Slovenije utemeljena na dejstvu, da Titova Jugoslavija »**ne deluje kot pravno urejena država in se v njej hudo kršijo človekove pravice, nacionalne pravice in pravice republik in avtonomnih pokrajin**« (tretji odstavek preambule). To pomeni, da je Republika Slovenija po temeljni ustavni določbi sad slovenskega demokratičnega, vojaškega, političnega in kulturnega upora proti totalitarni in zločinski Titovi Jugoslaviji, krvavi pridobitvi maršalove boljševiške revolucije.

Vaše javno razglašanje velike

DUHOVNIK MARJAN

Zbral in zapisal MARKO KREMŽAR (2)

Po Družini

osebnosti maršala Tita, ki je velika samo v odvratnih zločinih, vaše javno poudarjanje njegove izjemne pomembnosti za slovenski narod, ki je izjemna le v številu njegovih slovenskih žrtev v primerjavi s Hitlerjevimi in Mussolinijevimi, je zato v očitnem nasprotju z ustavnim redom Republike Slovenije in z osnovnimi predsedniškimi dolžnostmi. Za Republiko Slovenijo je po njeni temeljni ustavni določbi maršal Tito bil ustanovitelj in dosmrtni voditelj totalitarne sovražne države in njene zločinske armade. Takšno ustavno podlago mora v javnih nastopih upoštevati tudi predsednik republike, čeprav zaradi svoje ideološke formiranosti ali deformiranosti osebno misli drugače.

Z vašo izjavo o veličini in izredni pomembnosti maršala Tita, ki jo tako na strani storilcev kot na strani žrtev njegovih zločinov razumejo kot slavospev nekdanjemu voditelju sovražne države in vojske, ste zagrešili protiustavno dejanje, zaradi katerega ste izgubili zaupanje pri mnogih državljanih. Ti sedaj ne vedo, ali se ne bo njihov predsednik občudujoče poklonil še kakšnemu drugemu zločincu in državnemu sovražniku. Kaj pomeni izguba zaupanja v podrejene, ste že večkrat sami pokazali, še huje pa je, ko državljani izgubijo zaupanje v vrhovnega nosilca njihove državne samostojnosti in neodvisnosti.

Vemo, zopet bo sledilo razlaganje in brisanje, vendar napisano bo ostalo. Zato, gospod predsednik, storite, kar je nujno, da ustavite malikovanje zločinca, z države odstranite senco krvavega boljševiškega botra in si vsaj kot državljan povrnite zaupanje večine državljanov, Republika Slovenija pa ugled demokratične evropske države!

NOVA SLOVENSKA ZAVEZA
Anton Drobnič, predsednik
Ljubljana, 2. aprila 2009

**Vsakdo nosi sodnika
s seboj.**

(slovenski pregovor)

Sicer pa je Marjanov duhovniški poklic dozoreval počasi. Domači so dolgo mislili, da se bo nastarejši sin posvetil študiju prirodopisnih ved. Od malega je namreč kazal nagnjenje do živali. Najprej je prosil mamo za dovoljenje, da sme imeti v drvarnici morske prašičke. Z mamo Slavico, ki sicer ni bila njegova prava mama, ker se je Franc Kremžar po smrti svoje prve žene Gizele Rozman drugič poročil, sta se zelo dobro razumela. Marjan je našel pri njej oporo in razumevanje, da mu je kljub skrbi za red in snago pri hiši, težko kaj odrekla. Tako je parček morskih prašičkov nekaj let vohljajl okrog hiše in prinašal na svet nove prašičke, ki jih je Marjan nosil na *Društvo rejcev malih živali*, katerega član je postal. Čez čas so se morskim prašičkom pridružili zajci, ki so našli mesto na vrtu v kurnici, vmes pa za kratek čas še štoklja. Štoklja pa je po kakem letu dokazala, da ni tako pohlevno in neškodljivo bitje, kot je Marjan mislil. Čeprav je del časa prebila na eni nogi, je potacala in pomazala ves vrt. Poleg tega pa so bile težave tudi z njeno prehrano. Ko je Marjan opazil, da je celo potrpežljiva služkinja Ana Gorše, ki je bila kakor del družine, izgubila potrpljenje s štokljo in da sta zelenjavni vrt in dolgonoga ptica s pristrženimi perutmi med seboj popolnoma neskladna, je našel za štokljo s pomočjo omenjenega *Društva*, novo domovanje.

Vse omenjene živali pa niso mogle zasenčiti pri Marjanu navdušenja za ribice. Prvi, majhen akvarij sta mu podarila ata in mama. A to je bil le pričetek. Kmalu se je prvemu akvariju pridružil drugi, malo večji in ne dolgo potem tretji, za katerega ni bilo več prostora v fantovski sobi in ga je Marjan namestil v kotu na verandi. Ker je bilo tam še nekaj prostora, je kmalu razpostavil na tem mestu v akvarijih vse svoje ribice, ki so postale tako nekako skupna družinska zabava.

Duhovalnik Marjan Kremžar

Skrbel pa je zanje, seveda, le on. Treba je bilo preskrbeti primeren pesek, kamne, različne alge in končno nove ribice vseh vrst. Ribe so se množile, nekatere so nesle drobcena jajčeca, druge so imele žive mlade, ene so skušale požreti zarod drugih in tako je imel Marjan vedno dovolj dela. Trije akvariji, jasno, niso bili zapravljanje prostora, temveč, po mnenju lastnika, strokovna nujnost, ker je bilo treba male ribice ločevati od večjih pa tudi hrana ni bila za vse enaka.

Čim bolj se je večalo število ribjih vrst v akvarijih, več stekleničk s posebno ribjo hrano je bilo razvrščenih na polici poleg. Kmalu se je Marjan naročil tudi na revijo, ki jo je izdajalo odgovarjajoče društvo, da je tako zagotovil svojim ribicam primerno oskrbo. Pozimi, ko je na verandi včasih voda zmrzovala, je ob večerih Marjan svoje ribice prenašal sem in tja, ker pa je to postalo že del hišnega reda, so mu pri tem pomagali tudi drugi člani družine.

Od Kremžarjevih sinov sta bila Marjan in France iz prvega zakona z Gizelo Rozman, iz drugega s Slavico Abram pa sta se rodila Jožko, ki je kmalu po rojstvu umrl in Marko.

Vsi trije doraščajoči sinovi so si bili po značaju in zunanosti precej različni, a je vladalo med njimi lepo, res bratsko vzdušje. Francek je bil nekaj časa očetovi novi ženi, ki je fantoma skušala nadomestiti mamo, nenaklonjen, medtem ko je Marjan že od prvih mesecev cenil njeno dobrohotnost in ji bil s svojim umirjenim značajem vedno v oporo. Ko je Francek postal France in prešel najbolj kritična razvojna leta, se je plegla tudi njegova nekdanja napetost do mame Slavice. Vzdušje v Kremžarjevi družini je bilo lepo. Zvestoba Cerkvi, molitev in katoliški nazori so bili nekaj povsem naravnega. Tako oče kakor mati sta živela svoje krščanstvo iz globokega prepričanja, kar je prešlo brez posebnih besed tudi na sinove.

Kot najstareši sin nekdanjega poslanca, se je pričel Marjan kmalu zanimati za politiko. Delal pa je to na precej originalen način. Njegov krstni boter je bil nekdanji očetov prijatelj, tedaj vodilni slovenski politik dr. Anton Korošec, s katerim pa je imel njegov krščenec bolj malo stika. S tem seveda ni rečeno, da ni bil na svojega botra ponosen. Ko je jugoslovanska kraljeva diktatura dr. Korošca konfinirala na otoku Hvaru, je Marjan privlekel od nekod nekaj desk, jih položil v posteljo pod rjuho in odslej spal na trdem. Na deskah je spal ves čas Koroščeve konfinacije. Bil je prepričan, da je treba za botra, ki je narodni voditelj in je bil takrat simbol zatiranega slovenstva, narediti tudi kako žrtev in da je samo moliti premalo.

Sicer pa je svoje prepričanje pričel že zgodaj uveljavljati tudi v debatah s sošolci. Neki njegov prijatelj je zapisal, da je Marjan »v gimnaziji vneto zagovarjal katoliški program, pa znal nastopati tako, da je občeval tudi z vodilnimi komunisti v razredu čisto prijateljsko.«

Tiste dni se je nad njegovo posteljo prikazala tudi zelena kravata, znak slovenskih avtonomistov. Kot protest jugoslovanski diktaturi so pričeli narodno zavedni dijaki, ki so se zavzemali za avtonomnost Slovenije v jugoslovanskem okviru, nositi zelene ovratnice. Vsi so vedeli, da so

slovenski avtonomisti sprejemali jugoslovanski okvir le zato, da njihovo gibanje ne bi bilo 'veleizdajalsko'. Kljub temu so bile zelene kravate kmalu prepovedane. Tako se je Marjanova pletena, zelena ovratnica preselila v intimnost fantovske sobe. Ovil jo je, skupaj z belo modro rdečim trakom okrog križa, ki mu je visel nad posteljo. S tem je združil dva simbola, ki sta predstavljala zanj najvišji vrednoti: krščanstvo in slovenstvo. Seveda je bila tiste dni prepovedana tudi slovenska zastava.

Dr. Anton Korošec

A veliko slovensko zastavo je že leta prej sešila mama in jo skrbno spravila v skrinjo nad stopnicami. Od časa do časa jo je prinesla na dan in pokazala fantom, potem pa jo spet skrbno zložila in spravila za čas, ki bo prišel, ko bo slovensko zastavo lahko razobesila. Ni ga dočakala.

Sicer sta pa starejša Kremžarjeva fanta nekoč za slovensko stvar preizkusila celo pendreke ljubljanske policije. Bilo je na šestdeseti rojstni dan konfiniranega dr. Korošca. Narodno zavedni študentje in starejši dijaki so sklenili, da bodo v znak protesta ta dan proslavili s kresom na ljubljanskem gradu, podobno kot so to pripravljali tudi drugod po deželi. To je zvedela policija in tako je bilo tisti večer na Gradu vse polno policajev. Zbralo pa se je tam tudi mnogo Ljubljancev, da bodo gledali po bližnjih in daljnih hribih prepovedane kresove. Vedelo se je, da orožniki po deželi že nekaj

dni pazijo, da ne bi nihče pripravljaval kresov, pa tudi, da so predvsem člani *Slovenskih fantovskih odsekov*, ki so bili katoliško in narodno usmerjeni, obljubili, da bodo kresovi goreli vsem orožnikom nakljud.

Tako se je odpravila na grad tudi Kremžarjeva družina. Vendar sta se Marjan in France kmalu ločila od domačih in se pridružila skupinam dijakov in visokošolcev, ki so se sprehajale po grajskih poteh in dvoredih. Stemnilo se je in po bližnjih hribih so se zasvetili prvi kresovi. Kmalu je zažarelo na vseh štirih straneh neba. Gorenjska, Dolenjska, Notranjska, vse je bilo posejano z ognji in celo s Šmarne gore je švigal proti nebu mogočen kres. Grad pa je bil v temi, zastražen s policijo in z orožniki.

Nenadoma je sredi zastraženega prostora pred gradom prasnila vžigalica. Zagorel je kres in obsijal sence študentov in dijakov, ki so prinesli skrivaj v žepih časopise in podobno gorivo za ognjeno manifestacijo slovenstva.

Prihitehi so orožniki, policija je žvižgala, ljudje pa bežali. Množica gledalcev je v temi iskala z Gradu pot, ki jih ne bi pripeljala v roke policije, katera je že zapirala dohode. Nekateri so jo ubirali kar čez drn in strn, fantje pa so skušali predreti policijski obroč. Kremžarjevi, oče, mama in najmlajši sin, so srečno pritekli do Poljanske ceste, kjer so skočili na prvi tramvaj, Marjan in France pa sta se vrnila domov precej kasneje. S ponosom sta kazala domačim sledove, ki so jih pustile policijske gumijavke na njunih hrbtih. Boter Korošec ni bil edini, ki je bil pripravljen trpeti za narod.

Prihodnjič dalje

**Pravilno izkoristiti
božjo milost, svoje
sposobnosti in
zemeljske dobrine,
vedno pomeni služiti
svojemu bližnjemu.**

Bernhard Häring

Pred 40 leti je človekova noga stopila na Luno

Sprihodom prvega zemljana na Luno bo v zgodovini vedno povezano tudi ime John Kennedy. Kot predsednik ZDA je 25. maja 1961 v posebni poslanici ameriškemu kongresu označil kot narodni cilj ZDA z največjo nujnostjo nalogo, postaviti v tekočem desetletju ameriške astronave na Luno in jih varno prepeljati nazaj na Zemljo. Med drugim je dejal Kennedy v poslanici: »Preiskali smo, kje so naše moči, kje naše slabosti, kaj se nam utegne posrečiti in kaj ne. Sedaj je prišel čas, da na široko zaplovemo; čas za velik in nov ameriški cilj: čas, da ZDA prevzamejo jasno vodilno vlogo v vsemirju, vlogo, ki bo v mnogih ozirih najbrž ključ do naše prihodnosti na Zemlji.«

Te besede so bile izgovorjene mesec dni potem, ko je prvi človek – Jurij Gagarin, Rus, v poldrugi uri obkrožil Zemljo.

Severnoameričani so ta svoj cilj dosegli v sredo, 16. julija 1969, ko je odletela s strelišča na rtiču Kennedy prva veleraketa Saturn 5 z Apollo 11 proti Luni. Tričlansko posadko so sestavljali: poveljnik 38-letni Neil Armstrong, Edwin Aldrin (35) in Mihael Collins (38). Odlet in ves nadaljni polet je potekal kot navita ura.

V soboto, 19. julija, popoldne je Apollo 11 z LM-kombinacijo že zavila nad nevidno plat Lune. Tedaj se je prekinila brezžična zveza z Zemljo in avtomatični pilot je vžgal raketni motor ter začel zavirati ves sestav. Ob koncu

zaviranja je Apollo 11 že postala umeten satelit Lune, krožeč na najvišjem mestu še 300 km visoko. V naslednjih obkrožitvah so dosegli višino 110 km.

V nedeljo, 20. julija, ob 11. dopoldne sta se Armstrong in Aldrin poslovila od Collinsa, ki je ostal sam v Apolo kabini, imenovani 'Columbia'. LM sestav pa je dobil ime 'Orel'. Sklopljeni so vozili do tričetrt na dve (po argentinskem času) okrog Lune. Tedaj sta Armstrong in Aldrin previdno odklopila 'Orla', nakar so vozili vštric, da je

mogel Collins skozi okna Apolo kabine pregledati, če je na LM-u še vse v redu. Ob treh popoldne sta lunavta, leteč nad nevidno platjo Lune, zavrla 'Orla', da se je začel spust na 15.000 m nad Luno. Pri-

bližali so se odločilni trenutki poleta, ki je doslej potekal brez najmanjših motenj.

Spust z višine 15.000 m do Luninih tal je vodil avtomatični pilot s pomočjo radarja in elektronskega računskega stroja. Spust do tal je bil najbolj kočljiva in najbolj nevarna naloga vsega poleta. Zakaj prav v zadnjih minutah ne radar ne elektronski stroj ne znata izbrati najprimernejšega pristajališča. Zato morata lunavta uporabiti svoje oči, znanje in spretnost pilota in odločiti, kam bosta sedla z 'Orlom'. Ko sta se v višini 1000 metrov bližala naprej določenemu mestu, se jima ni zdelo nič kaj primerno. Spuščajoč se in leteč ves čas bolj počasi sta se odločila v zadnjih 55 sekundah, da bosta letela še malo naprej, do primernejšega mesta. Hitro sta zagledala primerno mesto, se mu približala in ob 16.19 se je štirinožnik dotaknil Luninih tal. Računajo, da je prvi korak človeka na Luninih tleh zasledovalo

po vseh kontinentih pred televizorji nad 600 milijonov gledalcev.

Videti je bilo, kako je Neil Armstrong previdno stopal po lestvi navzdol in kako je okleval, preden je stopil na tla. Ura je bila 22 in 56 minut. Prvi človek na Luninih tleh se je oglasil in ugotovil: »Majhen korak za človeka, a velik skok za človeštvo.« 20 minut kasneje je stopil na Luno še Aldrin. Po ogledu, kako je LM prestal pristanek, sta nabirala kamenje, nato pa zasadila ameriško zastavo, nakar jima je čestital iz Bele hiše po telefonu

predsednik ZDA R. Nixon.

Hitro so tekle minute, medtem ko sta oba lunavta hodila, pa tudi poskakovala. Nabirajoč kamenje sta se pridno sukala sem in tja, nato sta začela nameščati instrumente, ki naj bi po njunem odhodu vzdrževali brezžično zvezo z Zemljo in ji sporočali rezultate meritev. Centrala v Houstonu je že skoraj nervozno začela opominjati, naj se vrneta v kabino. Prvi se je povzpел po lestvi Aldrin in obstal na ploščadi. Nato sta spravila kovček s 35 kg kamenja in peska na ploščad in Aldrin je nato zlezal v kabino, kamor je potegnil tudi kovček s kamenjem. Za njim je tudi Armstrong zapustil Lunina tla, po katerih je hodil vsega skupaj 2 uri in 10 minut. Kmalu nato sta zaprla vrata, po obvezni kontroli naprav obedovala in legla k počitku.

V ponedeljek, 21. julija, je prišel na vrsto zadnji še nepreizkušeni postopek. Avtomatični odlet z Lune s štiri-nožnika, ki je bil hkrati startna ploščad. Potem ko sta prebila na Luni 21 ur in 36 minut, sta ob 13.54 po avtomatičnem pilotu vžgala raketni motor kabinice. Z vedno večjo brzino se je dvigala kabinica v višino in po osmih minutah že vstopila v nekoliko nižjo krožnico kot tista, v kateri se je vozil Collins v Apolo 11. LM se je nato s pomočjo radarja začel približevati Apolu in se po treh urah v redu z njim sklopil. Oba lunavta sta zlezla v Apolo h Collinsu in prenesla še kovček s kamenjem. Zvečer ob devetih so odvrgli LM kabino, nakar je Apolo začela zadnje priprave za vrnitev na Zemljo. V torek, 22. julija, ob eni zjutraj se je Apolo z raketnim motorjem pognala proti Zemlji in začel se je tridnevni povratek do 24. julija.

(Prirejeno po Zborniku Svo-bodne Slovenije 1969. Janko Haf-ner: Planetni vek se začanja)

Papež Pavel VI.

je ob srečnem pristanku Apolla 11 na Luni dal naslednjo izjavo:

Slava Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem dobre volje.

Kot ponižni zastopnik Kristusa, ob čigar prihodu iz božjih globočin je na nebu zazvenel ta blaženi glas, ponavljamo danes te besede kot praznično himno našega zemeljskega planeta. To ni več človekova neprestopna meja, temveč odprta vrata za potovanja v brezmejno vesoljstvo.

Bogu slava! In čast vam, us-tvarjalci veličastnega vesoljskega

Mesecu besedo duha, himno Bogu, našemu Stvarniku in Oče tu.

S svojimi željami in molitvami smo vama blizu. Pozdravlja vaju vsa katoliška Cerkev in papež Pavel VI.

Preden sta oba astronavta začela v ponedeljek, 21. julija, na Luni s svojim delom, je Aldrin govoril na Zemljo:

Porabim to priložnost in prosim vse, ki naju poslušajo, ne glede kje in kaj je kdo, da se za trenutek zberejo, da premišlujejo dogodke zadnjih ur in da se vsakdo po svoje zahvali Bogu.

Med poslanicami državnih poglavarjev, ki sta jih astronavta pustila na Luni, je tudi papeževa. Ta vsebuje latinsko besedilo **osmega psalma**, kjer so med drugim tudi tele besede:

»Gospod, naš Gospod, kako čudovito je tvoje ime po vsej zemlji... Kadar gledam tvoje nebo, delo tvojih prstov, MESEC in zvezde, ki si jih naredil: kaj je človek, da se ga spominjaš, ali sin človekov, da skrbiš zanj?...«

Pod psalmom je papež lastnoročno do-

pisal:

»V slavo božjega imena, ki daje ljudem toliko moči, prosimo za srečen izid tega čudovitega načrta.«

(Prirejeno po Družini)

Srečnemu pristanku v jutranjih urah 24. julija je po televiziji prisostvoval ves svet. V Argentini smo sedeli pri kosilu, ko smo zasledovali reševanje s helikopterji, prevoz na letalonosilko in sprejem za zaprtimi vrati. Ne samo trije lunavti, tudi nekaj drugih je šlo z njimi v karanteno, za vsak primer, če bi vendarle prinesli kake bolezenske klice z Lune. Po treh tednih so jih zdrave izpustili, izkazalo se je, da ni sledov življenja na Luni.

poleta. Čast odgovornim, čast izumiteljem, organizatorjem, strokovnjakom in delavcem, čast vsem, ki ste kakorkoli omogočili ta smeli polet. Čast tudi vsem tistim, ki sedite za svojimi čudovitimi napravami in vodite ali pa poročate svetu dogajanje trenutka, v katerem se modro in pogumno gospodstvo človeka razširja na nebesne višine.

Astronavta Armstronga in Aldrina pa je v angleščini nagovoril takole:

S svojega bivališča v Castel Gandolfo blizu Rima vama govori papež Pavel VI.

Vama, osvajalca Lune, blede luči naših noči in naših sanj, čast, pozdrav in blagoslov. Prinesita s svojo navzočnostjo

Duhovno življenje je objavilo

JURE VOMBERGAR

MAJ

PRED 70 LETI (1939)

»Vse majniške nedelje bodo posvečene še posebej pripravi na svetogorsko 400-letnico. Pri popoldanski službi božji se bomo vadili v ljudskem petju.« Tako

pripravlja slovenski izseljenski duhovnik Janez Hladnik rojake na pomembno versko obletnico. Leto 1539 se je namreč po ustnem izročilu prikazala Marija slovenski deklici Urški Ferligojevi na gori Skalnici (tako so tedaj rekli Sveti Gori – Montesanto) v bližini mesta Gorice in ji rekla, naj verniki na tistem mestu pozidajo cerkev in jo prosijo milosti.

Za pripravo te in drugih letošnjih slovesnosti je bil sestavljen poseben odbor, ki bo pomagal pri pripravi. Sestavljajo ga sledeče osebe: Stanko Troha, Jože Suban, Katarina Cotič, Pepca Furlan in Milka Kožuh.

28: Za Binkoši je bila dopoldne ob 10. uri maša za Slovence v

Tropezonu, kjer imajo otroško zavetišče hrvaške frančiškanke, popoldne ob 15. uri pa letno romanje v Lourdes.

»Poroke in krsti. V teh zadevah je najenostavnejše pri sv. Jožefu, kjer je g. Hladnik za kaplana (Rivadavia 7000, Plaza Flores).« Tam je tudi priložnost za spoved vsak delavnik do 10. ure, v sobotah popoldne, v nedeljah pa samo do 9. ure.

Kulturna kronika: 6. maja je bila v Berisso prireditev Jugoslovanskega podpornega društva s sodelovanjem čeških in jugoslovanskih sokolskih društev. 14. maja je bila ponovitev igre 'Dos madres' v priredbi s. Odile. Isti dan je GPDS v Vila Devoto proslavilo svojo 4. obletnico; ponovili

iÉpoca, ... Épocaa, ... Épocaaa!

Ta buenosaireški večernik je objavil v sredo, 21. januarja 1948, spodnjo fotografijo s sledečo razlago:

Na palubi italijanskega parnika "Santa Cruz", ki je dospel včeraj v Montevideo, stojijo z našim poročevalcem slovenski bogoslovci iz Ljubljane, potem ko so razkrili s pomočjo Ivana Pekola, ki je v civilni obleki, temno zgodbo trpljenja, prestanega najprej zaradi nacističnega jarma in nato še komunističnega. Slovenski študentje teologije so dospeli danes v Buenos Aires, kjer se bodo lahko sprostili napetosti in našli mir in potreben počitek po zaslugi sanluiskega škofa mons. Emilio Di Pascua in tako lahko nadaljevali svoje študije, porekinjene zaradi barbarstva. (Kljub slabi fotokopiji so bogoslovci še danes prepoznavni. Ur.)

Época
PUNOS LLENOS DE VERDADES - SARMIENTO
BUENOS AIRES, MIÉRCOLES 21 DE ENERO DE 1948

UNICA EDICION 20 LPS

Informó Molinari Sobre su Actuación en Cuba

Afectada de Aftosa

EN LA CUBIERTA DE TERCERA DEL DIARIO DE BANDERA ITALIANA "Santa Cruz", que arribó ayer a Montevideo, los seminaristas eslovenos de Ljubljana, pasan con nuestra ciudad especial. Luego de haberlo referido, por intermedio de Ivan Pekol, que aparece con ropas civiles, la negra historia del martirio padecido hoy el vago...

...nazi primero y comunista después. Los estudiantes eslovenos de Teología arribaron hoy a Buenos Aires, donde encontrarán sosiego para sus espíritus doloridos y la paz de un tranquilo reposo que les ha ganado el Obispo de San Luis, monseñor Emilio Di Pascua, para que puedan proseguir sus estudios truncados por la barbarie.

so igro 'Sirota Jerica'. 20. maja je bila prireditev Ljudskega odra in društva Cankar. 28. maja je bil občni zbor društva Triglav v Rosariu.

PRED 60 LETI (1949)

Šmarnice v Argentini obhajajo oktobra, kajti tedaj je tu pomlad. »Da pa na naš majnik ne pozabimo, zato obhajamo šmarnice ob nedeljah in sicer na Belgrano, v San Martinu, Ramos Mejiji in Lanusu«.

8: Ustanovila se je Slovenska dekliška organizacija (SDO). Dekleta so imele doslej svoje sestanke na ulici Rivadavia 4237, sedaj pa v Colegio Ana M. Janer, ki leži na ulici J. B. Alberdi 2555, Capital. Na sestanke pride okrog 100 deklet. Organizacija skrbi za vzgojo in razvedrilo deklet v Velikem Buenos Airesu. Na prvem občnem zboru v prostorih Društva Slovencev na Victor Martinez 50 so dekleta izvolila naslednji odbor: predsednica Mija Markež, tajnica Pavla Hribovšek in blagajničarka Katica Kovač.

15: Novo mašo je imel Franc Novak (ml.) med slovenskimi rojaki v salezijanski cerkvi na Belgrano. Posvečen je bil 8. maja v San Luisu, enako kot Ivan Lovše. Med mašo je bila blagoslovljena slika Brezjanske Marije, delo slikarja Marijana Koritnika.

17: Karitas (ali Vincencijeva konferenca) pričinja z delom na pobudo Slovenskega dušnega pastirstva. Ima moški in ženski odsek. Želi vzgajati rojake v dejavni ljubezni do bližnjega, onim pa, ki iz kateregakoli razloga žive v pomanjkanju, želi pomagati. V prvem odboru so bili: Anton Orehar (ustanovitelj), Albin Magister st., Peter Klobovs, Jakob Sušnik, Ivan Gorišek, Jože Albreht in Janez Lužovec.

22: Drugo vseslovensko romanje v Luján je bilo v zahvalo za »rešitev iz negotovosti in težav begunskega življenja ter za vrnitev osebne svobode in človeškega dostojanstva«. Prišla je kaka četrtnina novih slovenskih

naseljencev. Romarska maša je sovpadala z **novο mašo**, ki jo je daroval **Ivan Lovše. Podoba Marije Pomagaj z Brezij**, v bogatem okviru, ovita v neomadeževano slovensko trobojnico in s cvetjem, je bila blagoslovljena in postavljena na mesto, odkoder bo odslej spremljala prošnje in zahvale. Tedanji rektor bazilike jo je sprejel v varstvo z besedami: »*Marija je povesod ena. Podoba Marije Pomagaj je vaša narodna svetinja. Prinesli ste jo sedaj sem, kjer bo imela v tem svetišču častno mesto. Nimate svoje domovine. Argentina vam je postala nova domovina. Kakor ste doma častili Marijo in ji ohranili junaško zvestobo, tako sem prepričan, da boste tudi tu radi zahajali k Njej, jo častili in ohranili svojo vero*«.

29: Na romanje v Lourdes pri Buenos Airesu, kamor so že vsa prejšnja leta hodili Slovenci, so bili tudi povabljeni novonaseljenci. Nad 700 rojakov se je zbralo. Najprej je bila procesija, med katero so molili in prepevali, nato je bil v cerkvi govor, v katerem je Janko Mernik SDB opisoval Marijino zvestobo in tudi vernike pozival k njej. Pobožnost so končale litanije.

Družinske obiske med slovenskimi naseljenci bi radi opravili slovenski dušni pastirji, zato prosijo, da rojaki prigrasijo svoje naslove, katere sprejemajo: na Belgrano Anton Orehar, na Avellanedi Janez Hladnik, v Ramos Mejiji Janez Kalan, v San Martinu Karel Škulj, v Floridi Albin Avguštin, v Quilmesu Janez Malenšek, v Lujanu Ciril Demšar CM, v La Boca Janko Mernik SDB, v Lanusu Janez Hladnik in Viktor Bratulič, v Jauregui Stanislav Skvarča.

Služba božja ob nedeljah za Slovence v Buenos Airesu in okolici je odslej, poleg dosedanjih na Belgrano ob 10.00, na Avellanedi ob 10.00 in v San Martinu ob 8.45, tudi v župni cerkvi v Ramos Mejiji ob 7.00. Popoldne pa je **krščanski nauk** na Belgrano, v San Martinu, v Ramos Mejiji in v Lanusu.

Popoldanski nedeljski maši pa sta na Belgrano in v Ramos Mejiji ob 16. uri.

PRED 50 LETI (1959)

1: Družabna pravda (DP) je proslavila praznik sv. Jožefa Delavca in Dan dela s sv. mašo in rednim občnim zborom. Ugotovljeno je bilo, da je organizacija še vedno aktivna in plodovita. V nov odbor so bili izvoljeni: Luka Milharčič, Edvard Škulj, Maks Jan in Lojze Erjavec; zatem so obiskali častnega predsednika dr. Ivana Ahčina, ki boleha že nekaj časa in kateri je nedavno dokončal in v okviru DP izdal znanstveno razpravo *Socialna ekonomija*. Pripomba v Oznaniu: »Vseučiliški profesor v ZDA in več bogoslovnih profesorjev je sporočilo DP, da uporabljajo knjige dr. Ahčina, izdane v Argentini, kot učne knjige za razlago sociologije in ekonomije. Pravijo, da niti v ogromni ameriški literaturi ni mogoče najti boljših del, kot so Ahčinove«.

2: Slovenska kulturna akcija (SKA) je slovesno proslavila pet let svojega delovanja. Na jubilejnem večeru je bil poleg koncertnega dela tudi gledališki in sicer, krstna predstava drame dr. Branka Rozmana *Človek, ki je ubil Boga*. Doslej je SKA izdala 32 knjižnih del. Pravkar je izšla *Avrelija Avguštin knjiga o veri, upanju in ljubezni: Enchiridion*; poslovenil jo je Franc K. Lukman.

10: Kljub slabemu vremenu je okrog 1200 Slovencev poromalo k Materi božji v Luján. Anton Orehar, direktor SDP, je v pridigi poudaril pomen slovenske skupnosti in nevarnosti, ki ji grozijo. Posebej se je pomudil pri plesu, »*ki bi ga nekateri krogi radi proglasili za edini način, kako utrjevati in držati skupaj slovensko skupnost v tujini*«. Isti dan so rojaki iz Mendoze romali v Challao.

31: Na praznik Marije Kraljice je bilo v **Slovenski vasi v Lanusu farno žegnanje**. To leto je za to služila še zasilna kapela, a cerkev, ki je v zidavi, bo kmalu mogla služiti svojemu namenu.

iz naše kronike

METKA MIZERIT

SEMINAR UČITELJEV SLOVENŠČINE je bil meseca januarja. V Slovenijo so odpotovale učiteljice iz Argentine, Avstralije in Brazilije. »Potrkaj na srce in odpre se mu glava«, je bilo geslo letošnjega seminarja. Pri prvem skupnem srečanju so se učiteljice najprej predstavile in povedale nekaj o svojem delu. Potem so jim strokovnjakinje predstavile različne metode poučevanja. Prisostvovala so pouku v šoli Primoža Trubarja v Laškem. Potem so odpotovale v Ljubljano, kjer so jim razkazali prestolnico Slovenije. Na izletu na Notranjsko so si ogledale Cerkniško jezero, Križno jamo in grad Snežnik. V Ljubljani so jih sprejeli v Centru za slovenščino, kot drugi tuji jezik. Razdelili so jim tudi študijsko gradivo. Zadnji dan so razmišljali o poteku in uspešnosti seminarja. Na zaključni prireditvi so se naše učiteljice predstavile s kratkim nastopom in z glasilom »Odmevi«, ki so ga pripravile v času seminarja. Vesele in navdušene za delo v novem šolskem letu so se vrnile v Argentino.

NA PRISTAVI je bila v soboto, 21., in nedeljo, 22. februarja, likovna **RAZSTAVA GOSPE SONJE ČOP BAVDAŽ**, ki je včasih bivala v Argentini, sedaj pa živi v Avstriji. Razstava je bila lepa in zanimiva, obiskalo jo je lepo število pristavskih rojakov, pa tudi od drugod.

ZAČETEK SLOVENSKIH OSNOVNOŠOLSKIH TEČAJEV je bil v nedeljo, 8. marca. Učiteljstvo in učenci so se zbrali v Slovenski hiši. Za blagoslov v letošnjem letu so odšli v cerkev Marije Pomagaj, kjer je delegat dr. Jure Rode daroval sv. mašo. Peli so otroci, ki so se letos udeležili kolonije Zedinjene Slovenije. Pri pridigi je dr. Rode spomnil, naj prosijo Boga za tri milosti: naj Sveti Duh razsvetli vse, ki poučujejo, da bi otroke ne samo učili, ampak tudi vzgajali za življenje.

Druga milost, da bi slovenske šole delovale v katoliškem duhu. Tretja milost, ljubezen in vztrajnost pri poučevanju slovenščine.

Po sv. maši so se vsi pomaknili v Dvorano škofa Rožmana. V veži so si lahko ogledali razstavo fotografij in ročnih del, ki so jih otroci naredili na koloniji v Hanželičevem domu. V dvorani je vse navzoče pozdravila gospa Irena Urbančič Poglajen. Baragova šola je pripravila predstavo »Želimo si boljši svet«. S petjem, recitacijami in napovedovanjem so pokazali pravice otrok. Ob strani so stali otroci, oblečeni v noše različnih narodov.

Za konec so otroci zapeli pesem »Poglejte nam v oči«, napovedovalka pa je vsem učencem zaželela srečno šolsko leto 2009. Gospa Irena Urbančič Poglajen se je otrokom in učiteljem Baragove šole zahvalila za lepo predstavo. Občinstvo je nastopajoče in sodelavce nagradilo s ploskanjem. Voditeljica Baragove šole Lucijana Servin Čeč je prejela šopek rož. Enako tudi Rotija Grbec za zamisel prireditve in prof. Jure Urbančič za vodstvo kolonije. Vsi učenci so veseli odšli domov, začela se je slovenska šola.

Tudi **SLOVENSKI SREDNJEŠOLSKI TEČAJ RAVNATELJA MARKA BAJUKA JE ZAČEL S POUKOM**. V soboto, 7. marca, smo imeli sprejemne izpite. V cerkvi Marije Pomagaj smo prosili za uspeh. Vse navzoče je pozdravila ravnateljica tečaja prof. Neda Vesel Dolenc, g. Pavle Novak pa je povedal duhovno misel. Potem so nastopni di-

jaki delali sprejemni izpit, ki ga je uspešno opravilo 40 dijakov.

V soboto, 14. marca, so nekateri dijaki delali dopolnilne in popravne izpite. Sledilo je vpisovanje; letos je na srednješolskem tečaju vpisanih 158 dijakov. Pri sv. maši, ki jo je daroval g. Pavle Novak, smo prosili za blagoslov v šolskem letu. Petje so pripravili in vodili letošnji abiturienti. Po maši je vse navzoče pozdravila ravnateljica tečaja prof. Neda Vesel Dolenc. Spodbujala je dijake, naj se pridno učijo, predvsem naj pazijo na slovenščino. Vsi smo odgovorni, da jo gojimo, izboljšamo in predamo prihodnjim rodovom.

V soboto, 28. marca, smo imeli prvi dan pouka. Tudi takrat smo se zbrali v cerkvi Marije Pomagaj, kjer je pozdravila ravnateljica, g. Franci Cukjati pa je povedal duhovno misel in zaključil z molitvijo. Dijaki in profesorji so potem odšli v razrede k rednemu pouku. K uspehu naj nam Bog pomaga.

V četrtek, 12. marca, je imela **ZVEZA SLOVENSKIH MATER IN ŽENA** svoj **REDNI SESTANEK V SLOVENSKI HIŠI**. Vodila ga je predsednica ga. Pavlina Dobovšek. Duhovno misel je

21. februarja 2009 sta se poročila v cerkvi Marije Pomagaj v Slovenski hiši **DAMJAN AHLIN IN MARJANA PIRC**. Poročil ju je prelat dr. Jure Rode. Čestitamo!

povedal dr. Rode o postu kot pripravi za veliko noč.

V petek, 13. marca, je **V SLOVENSKEM DOMU V SAN MARTINU PREDAVAL LIC. JUAN PABLO BERRA** o sodobnem in perečem vprašanju: »*Prevención de las adicciones*«. Udeležilo se ga je lepo število staršev in tudi mladine, ki jo ta tema še posebej zanima.

OBČNI ZBOR V SLOVENSKEM DOMU V SAN MARTINU je bil v nedeljo, 15. marca. Vodil ga je predsednik dr. Viktor Leber, v molitvi se je spomnil članov, ki so umrli v preteklem letu. Sledila so poročila odbornikov, nato pa volitve. Novi odbor sestavljajo naslednji: predsednik inž. Toni Kastelic, podpredsednik Dani Žagar, tajnik Janez Filipič, blagajnik Rudi Dimnik, pomočnik Marko Škulj, kulturni referent dr. Viktor Leber, gospodar Jože Jerman, odborniki: Tone Podržaj, Ivan Medvešček, Jože Skale, Tomaž Filipič, Tone Belec; nadzorni odbor: Lučka Santana, Pavle Verbic, Marjan Boltežar. Novi predsednik je pozdravil in prosil za sodelovanje, odhajajoči pa se je poslovil in zahvalil.

V NAŠEM DOMU V SAN JUSTU JE BIL OBČNI ZBOR isto nedeljo, 15. marca. Po sveti maši so se člani zbrali v Našem domu. Predsednik je pozdravil vse navzoče in pozval odbornike, da so podali svoja poročila o delovanju v preteklem letu. Potem so sledile volitve za odbornike, ki jim je potekel mandat. Sedanji odbor je sestavljen takole: Karel Groznik, Berni Juhant, Ivana Tekavec, Franci Štrubelj, Toni Oblak, Stanko Jelen in Martin Selan. V širšem odboru pa so še: Mici Malavašič Casullo, Evgen Urbančič, Mirjam Oblak, Pavel Modic in Toni Rovnan.

Sledilo je kosilo, ki ga vsako leto priredi odsek Zveze slovenskih mater in žena. Članice opravljajo dobrodelno delo in nudijo pomoč v Našem domu. Predstavile so tudi kulturni program v pesmi in besedi. Zbor Zveze je pod vodstvom gđč.

Anice Mehle zapel sledeče pesmi: Prav lušno je res na deželi; Ena ptička priletela; Na Gorenjskem je fletno in Škrjanček poje žvrgoli. Kristina Qualizza je recitala poezijo Franceta Papeža, povezovala je Alenka Belič Fantini. Predsednica odseka Zveze Nežka Lovšin Kržišnik je pozdravila vse navzoče, posebej še gospo Pavlino Dobovšek, predsednico centralne Zveze. Sledil je bogat srečelov, čisti dobiček je namenjen potrebnim rojakom.

Misijonar Peter Opeka nas je obiskal.
Foto Marko Vombergar

MESEČNI SESTANEK ZVEZE SLOVENSKIH MATER IN ŽENA ODSEK SAN MARTIN je bil v četrtek, 19. marca. Vodila ga je predsednica ga. Polona Makek. Predaval je polkovnik Jože Novak o svojih doživetjih v Sveti deželi.

RAST XXXVIII. je 21. in 22. marca **TABORILA V SAN MIGUELU NA DOMAČIJI EL CORTIJO**. Ko so dijaki prišli tja, so si postavili šotore. Čas so uporabili za igre, petje in pogovor o potovanju v Slovenijo. Obiskala sta jih Claudio in Verónica iz ustanove »Aprender a vivir«. Z njima so se pogovarjali o mladinskih problemih. Zvečer so zakurili kres in prepevali pozno v noč.

Večerjo sta jim pripravila ga. Ina in g. Janez Urbančič. Drugi dan v nedeljo jim je maševal g. Franci Cukjati. Proti večeru so se vrnili domov srečni, ker so skupaj preživeli dva lepa dneva.

MISIJONAR PETER OPEKA NA OBISKU V ARGENTINI. V nedeljo, 22. marca, je misijonar Peter Opeka somaševal s krajevnim župnikom patrom dr. Alojzijem Kukovico v stolnici **V SAN JUSTU**. Po maši so se rojaki zbrali v Domu, da so ga sprejeli. V imenu Našega doma ga je pozdravila ga. Irena Urbančič Poglajen in na kratko opisala njegovo življenjsko pot. Misijonar je na ekranu pokazal slike in povedal, kako ga je Bog vodil v delo za najrevnejše na Madagaskarju. Ustanovil je naselje »Akamasoa«, kamor so se zatekli ljudje, ki so prej bivali na smetiščih. Hiše si gradijo prebivalci sami, pater jih vodi pri njihovem delu. Sezidal je šole, bolnice, cerkve. Vsi prebivalci teh naselij morajo delati, otroci morajo v šolo. Misijonar Peter Opeka večkrat potuje, da si pridobi sredstva za obstoj Akamasoe. Izraža veselje in pogum duhovnika, ki ljubi Boga v svojih bratih. Sanjuščani so podarili patru Opeki nabirko malgaškega asada in denar, ki so ga nabrali po sv. maši. Za spomin so mu poklonili zbornik Našega doma.

V nedeljo, 29. marca, je bil misijonar Peter Opeka **V SLOMŠKOVEM DOMU**. Somaševal je skupaj z gospodom Francijem Cukjatiem. Pred mašo sta blagoslovila nove šolske prostore in učiteljsko zbornico, ki so jo poimenovali po zasluženi učiteljici Slomškove šole gđč. Anice Šemrov. Uvodne besede je povedala voditeljica šole prof. Mateja Hribar Šmalc. Pri blagoslovitvi so bili navzoči predsednik Slomškovega doma Marko Selan, sorodniki gđč. Anice Šemrov in predsednica Zedinjene Slovenija ga. Alenka Jenko Godec. Misijonarja Petra Opeko je pozdravila učenka Veronika Brula v narodni noši. Pri pridigi se je misijonar spomnil Slomškove šole in gđč. Anice Šemrov, ki je bila tudi njegova učiteljica. Govoril je tudi o

svojem delu na Madagaskarju. Pri maši so peli šolski otroci pod vodstvom Marcela Brule. Mašno nabirko so namenili misijonarju za njegov misijon na Madagaskarju.

Sledil je **OBČNI ZBOR SLOMŠKOVEGA DOMA**, ki ga je vodil predsednik g. Marko Selan. Najprej so se v molitvi spomnili članov, ki so umrli v preteklem letu. Potem so odborniki podali svoja poročila. Predsednik se je zahvalil vsem odbornikom za sodelovanje, posebej še Tonetu Rodetu in dr. Štefanu Godcu za pomoč pri kulturnem delu. Sledile so volitve, pri katerih je bil potrjen sledeči odbor: Predsednik Marko Selan, podpredsednica prof. Neda Vesel Dolenc, tajnica dr. Marjana Poznič Mazières, blagajnik cont. Pavel Brula, pomočnik cont. Miha Bokalič, gospodar Aleksander Kastelic, gospodinja Veronika Javoršek, šolska referentka prof. Mateja Hribar Šmalc, mladinski referent Toni Javoršek, mladina Marjanka Oblak in Andrej Grabnar, nadzornika dr. Boris Štrfliček in cont. Gregor Hribar.

VELIKI TEDEN smo Slovenci v **BUENOS AIRESU** lepo praznovali: *Ho-zana sinu Davidovemu! Blagoslovljen, ki prihaja v imenu Gospodovem!* Na **cvetno nedeljo** so v slovenski cerkvi Marije Pomagaj in po vseh naših Domovih blagoslovili olijke in butarice, sledile so slovesne procesije in sv. maše.

Veliki četrtek. *Mi pa se moramo hvaliti s križem našega Gospoda Jezusa Kristusa.* V cerkvi Marije Pomagaj je bila slovesna sv. maša, ki jo je daroval g. Franci Cukjati, somaševal je pater dr. Alojzij Kukovica. Sv. maša je bila za žive in rajne slovenske duhovnike. Obrede je vodil inž. Janez Krajnik. Berili sta brala Marjan Godec in Sonja Rozina. Ljudsko petje, ki ga je vodila priložnostna skupina, je povzdignilo slovesnost obreda. Prof. Andrejka Selan Vombergar je na orglah spremljala petje. Ko je po maši duhovnik prenesel sv. Rešnje telo, je bilo češčenje; od 21. do 22. ure za žene in može. Od 22. do 23. ure za mladino. Nabirka med mašo

je bila namenjena za Vincencijevo konferenco.

Veliki petek. *Glejte les križa, na katerem je zveličanje sveta viselo.* Na veliki petek je obrede opravil pater dr. Alojzij Kukovica. Vodil jih je inž. Tone Podržaj. Prvi del obredov je bilo branje Božje besede in trpljenje našega Gospoda Jezusa Kristusa. Berili sta brali Marjanka Oblak in Maruša Zorc. Zbrano smo poslušali pasijon, ki ga je doživeto pel Mešani pevski zbor San Justo pod vodstvom prof. Andrejke Selan Vombergar. Solistični del pasijona so peli: Gregor Modic (kronist), Martin Selan (Kristus) in Aleks Cestnik (Pil-at in drugi). Na orglah jih je ta večer spremljala gospa Anka Savelli Gaser. Sledilo je češčenje sv. križa; množica vernikov se je približala oltarju za poljub križa. Veliko družin z majhnimi otroki se je udeležilo te pobožnosti. V tretjem delu je bilo sv. obhajilo. Nabirka je bila namenjena za Sveto deželo. Ob koncu obredov je bil v Dvorani škofa Rožmana križev pot, ki ga je pripravila mladina iz San Justa.

Na veliko soboto so slovenski duhovniki po naših okrajih blagoslavljali jedila. Otroci in odrasli so prej barvali pirhe, gospodinje pa so spekle potice in pripravile vse potrebno za velikonočni zajtrk.

Povej nam, Marija, kaj si videla na poti?

Grob Kristusa živega in slavo sem videla vstalega...

Verske obrede v cerkvi Marije Pomagaj je na veliko soboto opravil delegat slovenskih dušnih pastirjev dr. Jure Rode; vodil jih je Tone Rode. V slavje luči nas je uvedel Marcel Brula, ki je pel jutranjice. Pri bogoslužju Božje besede so brali berila Vera Breznikar Podržaj, Marko Malovrh, Marjanka Ayerbe Rant, Tomaž Vombergar in Alenka Jenko Godec. Dr. Jure Rode je daroval sv. mašo za vse žive in rajne Slovence v Argentini. Pri pridigi je duhovnik omenil škofa dr. Gregorija Rožmana, njegovo delo in trpljenje za slovenski narod. Letos se bomo spominjali petdesetletnice njegove smrti. Pri maši je pel Mešani pevski

zbor San Justo pod vodstvom prof. Andrejke Selan Vombergar. Na orgle jih je spremljala gospa Anka Savelli Gaser. Veselo in slovesno so odmevale velikonočne pesmi v jesensko-poletno noč. Nabirka je bila namenjena za cerkev Marije Pomagaj. Vse tri večere je bila priložnost za sv. spoved. Številni rojaki so prejeli zakrament sprave in sv. obhajilo.

Velika nedelja. *Jezus naš je vstal iz groba, vesel prepevaj, o kristjan.*

Po vseh naših slovenskih središčih so bile na ta dan slovesne sv. maše, potem pa skupni zajtrk. Tudi po družinah so praznovali veliko noč, praznik Kristusovega vstajenja.

Papež Janez XXIII.:

Veste, da vsi duhovniki, posebej še mi škofje, ne moremo nuditi vode milosti drugim dušam, če ne napolnimo najprej svoje lastne duše, ki mora biti kakor javni vodnjak, h kateremu hodijo vsi zajemat. (Pismo sestram, 27. aprila 1930)

Vedno živim s soncem. Sonce pa je zvesto: včasih se zdi, da se je skrilo, pa se kmalu spet prikaže in sveti še močnejše kot prej.

(Pismo bratu Zaveriju, 15. januarja 1954)

Znanost ne pozna popolnega razpada ali uničenja; pozna samo spreminjanje. Tisto torej, česar me uči znanost – in nikoli me ne neha učiti – me potrjuje v veri v nadaljevanje našega bivanja po smrti. Kajti nič ne izgine, ne da bi pustilo za seboj kakšno sled, in minevanje je samo spreminjanje.

Werner von Braun

malo za šalo...

THE
LITTLE WORLD OF
DON CAMILLO
WRITTEN AND ILLUSTRATED BY
GIOVANNI GUARESCHI

GUARESCHI

Giovanni Guareschi, italijanski avtor znanega romana 'Don Camillo in Pepone', je bil obsojen na zaporno kazen.

»Ali greš res sedet?« ga je presenečeno

vprašal prijatelj, ko je videl, da pisatelj pripravlja kovček.

»Samo deloma imaš prav,« se je nasmehnil Guareschi, »jaz bom sedel, moje knjige bodo pa šle.«

+

GUERRINI

Med epidemijo kolere so vprašali italijanskega pisatelja Olinda Guerrinija: »Kaj napravite z vodo, da se ne bi nalezli bolezni?«

»Kuham jo celo uro.«
»In potem?«
»Jo skrbno steriliziram.«
»In potem?«
»Potem pijem chianti.«

+

GRIMM

K nemškemu jezikoslovcu Wilhelmu Grimmu je prišel francoski študent, ki ni znal niti besedice nemško, četudi je bil že nekaj let v

Berlinu. Grimm ga je vprašal, zakaj se še ni naučil nemščine.

»Preveč grd jezik je to, ustvarjen samo za konje,« je odgovoril Francoz.

»Res je,« je rekel Grimm posmehljivo, »Zdaj tudi vem, zakaj se ga osli ne morejo naučiti.«

UVOŽENO IZ SLOVENIJE

- Slovenci smo tako prilagodljivi, da se celo med Slovenci dobro počutimo.
- Previden zgodovinar ve, kar mora pozabiti.
- Ne živimo bolje, kot smo prej. Zato pa lažje umiramo.
- Ko je kupil limuzino, je vzdihnil: »Zdaj sem na konju!«
- Zdaj v Sloveniji ni niti enega komunista. Morali bi najti vsaj enega, da bi ga razstavili v muzeju.
- Kučan se ne strinja z osamosvojitvijo Kosova, z veseljem pa je bil predsednik Slovenije, ki so jo osamosvojili drugi.
- Slejkoprej ugotovijo, da je bila zadnja revolucija pravzaprav predzadnja.
- Slovence bolj spodbuja zavist kot zavest.
- Slovencev je čedalje manj, a ozračje v Sloveniji je čedalje bolj zadušljivo.
- Slovincem bi bolj nucala pamet kakor demokracija. Neumni ne vedo, kaj bi počeli z demokracijo, pametni pa se znajdejo tudi v totalitarizmu.
- Slovenci bi radi spremenili Slovenijo v Švico brez švicarja.
- Slovenci imamo zelo pestro zgodovino, imamo dve preteklosti: našo in njihovo.

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVija - Izdaja ga Slovensko dušno pastirstvo

Direktor: mons. dr. Jure Rode - Urednik: Stane Snoj - Člana uredniškega odbora: Metka Mizerit in arh. Jure Vombergar - Oblikovanje in prelom: Rozka Snoj - Ramón L. Falcón 4158, C1407GSR Buenos Aires, Argentina - Tel: +54-11-4636-0841 - Fax: +54-11-4636-2421 - E-mail: dusno_pastirstvo@ciudad.com.ar - Registro de la Propiedad Intelectual N° 90.877 - Tisk: Talleres Gráficos VILKO S.R.L. - California 2750 C1289ABJ Buenos Aires, Argentina - Tel: +54-11-4301-5040 - E-mail: info@vilko.com.ar

POVERJENIKI: ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. - **ZDA:** Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA - **ITALIJA:** Trst: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia - **Gorica:** Riva Piazzuta 18, 34170 Gorizia, Italia. - **AVSTRIJA:** Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA: ARGENTINA: po raznašalcih: \$130; po pošti: \$170 - Bariloche: \$150 - **OBMEJNE DRŽAVE:** DŽ+BS: USD 90; brez BS: USD 65 - **AMERIKA:** DŽ+BS: USD 110; brez BS: USD 75 - **EUROPA:** DŽ+BS: €100; brez BS: €70; **OSTALE DRŽAVE:** DŽ+BS: USD 120; brez BS: USD 80. - Pošiljanje po več izvodov skupaj zniža poštno stroške - Denarna nakazila na bančni (ne osebni) ček na ime: Jorge Rode, Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires, Argentina - Duhovno življenje izhaja s podporo Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu RS

Škof Rožman je imel prav -

Stane Snoj 97

Molitev se obrača na Boga Očeta -

Tomáš Špidlík 99

Filip in Jakob, apostola - Silvester

Čuk 101

Nameni Apostolata molitve za maj 102

Da bi svet veroval - François X.

Nguyen van Thuân 104

Želim, da se daruješ kot žrtev za grešnike - Sveta Favstina Kowalska.. 107

Vprašujete - odgovarjamo - Lojze

Kukovica 109

Ali sinu težim? - dr. Tomaž Erzar 110

Zakaj punce ne morejo biti Bog? -

Marija Krebelj 110

Gramsci in sodobno naprednjaštvo

- Prevedel Marjan Hribar 111

Gre za ljubezen 112

Rov sv. Barbare razgalja

»industrializacijo pobijanja« 113

Kako poroča španski spletni časopis Libertad Digital o

Hudi Jami! 116

Odprto pismo predsedniku

republike dr. Danilu Türku

- Božidar Fink 117

Odprto pismo proti malikovanju

zločinca - Anton Drobnič 118

Duhovnik Marjan - Marko Kremžar . 119

Pred 40 leti je človekova noga

stopila na Luno - Iz Družine 121

Duhovno življenje je objavilo

- Jure Vombergar 123

Iz naše kronike - Metka Mizerit 125

Likovna razstava gospe Sonje Čop Bavdaž
na Slovenski pristavi v Castelarju

Foto Lučka Oblak Čop

Zaključek šole
v mendoškem
slovenskem domu.
IGRA PEPELKA,
v režiji Lenčke Božnar.

Foto Jože Štirn

La Vida Espiritual

Revista mensual religiosa. Editor: Misión Católica Eslovana. Director: Mons. dr. Jorge Rode Ram6n L. Falc6n 4158 - C1407GSR Buenos Aires - Argentina - Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N9 90-877 Impresi6n: Talleres Gr6ficos VILKO S.R.L. - California 2750 - C1289ABJ Buenos Aires - Argentina

FRANQUEO PAGADO
Concesi6n N9 6395

TARIFA REDUCIDA
Concesi6n N9 2560

Correo
Argentino
Suc. 7 Bs. As.